Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXXIV., št. 31 — Ljubljana, petek 7. februarja 1941 — Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Poostritev ameriških gospodarskih ukrepov

Vlada Zedinjenih držav bo v sporazumu z Anglijo izdala nove ukrepe, ki bodo onemogočili izvoz nujno potrebnih surovin za vojno industrijo — Prizadeta bo tudi Rusija

Washington, 7. febr. j. (Ass Press). Politični sotrudnik agencije Ass. Pressa v Washingtonu Lloyd Lehrbas, ki ima navadno strogo zanesljive informacije o položaju, objavlja naslednje gospodarske ukrepe, ki jih bo vlada Zedinjenih držav najbrže v kratkem izdala in ki so naperjeni ne samo proti državam osi, marveč tudi proti Sovjetski zvezi. Ti ukrepi bodo storjeni sporazumno z Anglijo. Ukrepi so naslednji:

1. Razširjenje in poostrenje izvozne kontrole za vse blago, ki utegne iti v omenjene države.

2. Pospeševanje in podpora angleškim blokadnim ukrepom, med drugim tudi dovoljenje, da sme Anglija urediti novo kontrolno postajo na otoku Trinidadu.

3. Zaplemba kakih 130 trgovinskih parnikov tujih držav, ki so v raznih ameriških mukah in ki bodo nato izročeni Angliji.

4. Zaplemba nemških in italijanskih dobrolmetij v Ameriki.

5. Nakup rud in kovin in drugega blaga v državah Severne Amerike tudi preko ameriških potreb z namenom, da jih ne bi mogle nakupiti države osi odnosno Rusija. Nakupljeno bo tudi železo in železna ruda, dasi imajo Zedinjene države na pretek teh surovin.

Lerhas pripominja k tem gospodarskim ukrepom, da se njih določbe često ne strinjajo z gospodarskimi interesi Zedinjenih držav, da pa predstavljajo zelo močno gospodarsko orožje, ki bo hudo prizadelo državi osi. Zedinjene države so se odločile za te ukrepe na izrecno željo Velike Britanije. Poostritev izvozne kontrole bo državam osi onemogočila nabavo mnogih surovin, ki so za vojno industrijo nujno potrebne. Izvozna prepoved bo obsegala tudi razne vrste orodnih strojev, potrebnih za naglo povečanje kapacitete vojne industrije.

Odklonjen predlog izolacionistov

Washington, 7. febr. n. (Ass. Press.) Reprezentančna zbornica je včeraj pričela razpravo o podrobnih določbah Rooseveltovega zakonskega načrta o pomoči Angliji in o spreminjevalnih predlogih, ki jih je stavila opozicija in še posebej manjšina zunanjepolitičnega odbora zbornice.

Po dalјši debati je zbornica z 206 proti 145 glasovom odklonila predlog republikancev, da bi se določila finančna maksimalna meja ameriške pomoči Angliji in ostalim demokratskim silam v vojni. Provizorno pa je zbornica sprejela predlog, da se Rooseveltova pooblastila za sklepanje kupčij v okviru zakona o pomoči Angliji omeje na dobo petih let. Tako je zadoščeno tistim, ki so se bali, da bi po določbah tega zakona predsednik lahko sklepal pogodbe na dalјši rok, kakor pa traja doba njegovega vladanja. Tako bo lahko sklepal samo pogodbe, katerih rok bo potekel pred zaključkom njegovega mandata.

V zunanjepolitičnem odboru senata je snoči spet govoril polkovnik Lindbergh, ki je znova izrazil svojo opozicijo proti Roosevеltovemu zakonskemu načrtu. Sedanjo politiko je označil tako, dakor da se nameravajo Zedinjene države odreči svojemu idealnemu defenzivnemu stališču na ameriškem kontinentu in zavzeti neugodne ofenzivne pozicije v Evropi.

Na seji odbora je govoril snoči tudi Mac Cormyk. Tudi on je zagovarjal stališče opozicije in menil, da je nesmiselno govoriti o kaki možnosti napada na Ameriko iz Afrike, Azije ali Evrope.

Zakon za gradnjo tovornih parnikov uveljavljen

Washington, 7. febr. n. (UP). Snoči je prezident Roosevelt podpisal zakon o novih kreditih v znesku 313 milijonov dolarjev za gradnjo 200 novih tovornih parnikov. Kakor znano, je reprezentančni dom že predsinočnjim sprejel ta zakon.

Ameriški parniki bodo pluli v Anglijo

New York, 7. febr. n. (UP). Listi objavljajo, da bo v kratkem pričelo pluti na progi med New Yorkom in angleškimi lukami 5 ameriških tovornih parnikov. Da bi se lastniki teh ladij izognili določbam ameriškega nevtralnostnega zakona, so jih črtali iz ameriškega ladijskega registra in jih prenesli na register Paname.

Predlog za zaplenitev francoskih fondov

New York, 7. febr. n. (CBS). Na zahtevo tukajšnjega belgijskega poslaništva je vrhovno sodišče njujorške države predložilo federalni rezervni banki, naj zapleni 270 milijonov dolarjev francoskih fondov, ki so imobilizirani v Zedinjenih državah, odkar je prišlo do francoske kapitulacije.

Belgijska vlada je lani spomladi prenesla na francosko narodno banko belgijske zlate rezerve v tolikšnem znesku in ta jih je odposlala v Dakar, odkoder naj bi se pozneje prepeljale v Ameriko ali pa nazaj v Evropo. Pozneje jih je hotela belgijska vlada v emigraciji spet dvigniti. Francoska banka pa na to ni pristala, nego so bile prepeljane nazaj v Marseille ter so jih stavili na razpolago nemškim oblastem.

Orodni stroji za angleško vojno industrijo

New York, 7. febr. j. (Ass Press.) »New-york Hirald Tribune« poroča, da je angleška komisija za vojne nabavke v Zedinjenih državah zaključila velike nabavke raznih orodnih strojev v skupnem znesku 140 milijonov dolarjev. Ti stroji so potrebni za izpopolnitev angleških tovarn orožja in municije, v katerih je bilo mnogo orodja uničenega zaradi letalskih napadov.

Novi ameriški poslanik v Londonu

Washington, 7. febr. n. (Ass. Press). Predsednik Roosevelt je snoči objavil, da je bil za novega veleposlanika v Londonu imenovan John Gilbert Wynant. Že nekaj časa se je govorilo v Ameriki o tem imenovanju in tudi Roosevelt je pred nekaj tedni izjavil, da je že določena osebnost za novega ameriškega veleposlanika v Angliji, da pa bo njeno ime objavljeno ob primerni priliki.

John G. Wynant je bil pred leti ravnatelj Mednarodnega delovnega urada v Ženevi. Kot tak si je pridobil velike simpatije v krogih »Trade Unions« in angleških socialistov. Wynant je osebni Rooseveltov prijatelj. Star je 52 let. V zadnji svetovni vojni je bil spočetka navaden vojak v ameriški vojski. Ob koncu vojne je napredoval za poveljnika skupine letalskih opazovalcev. Kakor sodijo tukajšnji politični krogi je bil Wynant posrečeno izbran za vele poslaniško mesto v Angliji in bo v polnmeri izpolnil svojo nalogo, ki je posebno delikatna in težka spričo Rooseveltove odločitve, da podpre Veliko Britanijo z vsem vojnim materialom na vojno stanje preosnovane ameriške industrije.

Ameriški poslanik pri emigrantskih vladah

Washington, 7. febr. n. (Ass. Press). Snoči je bilo objavljeno, da je bil Rexel Bidder imenovan za novega ameriškega poslanika pri belgijski, nizozemski in poljski vladi v Londonu. Tukajšnji diplomatski krogi v zvezi s tem opozarjajo, da so hotele Zedinjene države na ta način še enkrat poudariti, da ne priznavajo sedanjega stanja oblasti v Evropi.

Willkie pride jutri v Washington

Lizbona, 7. febr. n. (UP.) Wendell Willkie je sedaj s kliperjem na poti v Ameriko. Letalo je ob tej priliki prvič ubralo novo pot. Včeraj popoldne je pristalo v Bolami v portugalski Gvineji na afriških tleh. Tako bo prvič vzpostavljena letalska zveza med Zedinjenimi državami in afriškim kontinentom. Kliperji so doslej leteli iz Evrope v Ameriko preko Bermudov. Nova pot je bila izbrana, da se letala izogneio neugodnim vremenskim prilikam, ki vladajo ob tem času dalje proti severu.

Washington, 7. febr. n. (CBS.) Iz Berlina poročajo, da so nemški krogi glede na znano Willkijevo izjavo, češ da je nemškega porekla, pripomnili, da si tega pri zadnji predsedniški volilni kampanji pač še ni upal javno izpovedati. Na to opozarjajo v Washingtonu, da je Willkie že takoj spočetka, ko je postal kandidat republikanske stranke, na javnih shodih izjavljal, da so bili njegovi predniki Nemci in da so se iz političnih razlogov preselili v novi svet. Posebej je to še poudaril v preteklem juliju v Elwoodu, na enem svojih glavnih volilnih shodov v govoru, ki so ga prenašale skoraj vse ameriške radijske postaje.

V ostalem se je izvedelo, da se Wendell Willkie v soboto vrne v Washington in da bo verjetno poročal v ponedeljek na seji zunanjepolitičnega odbora senata o svojih dognanjih v Angliji. Nobenega dvoma ni, da se bo Willkie izjavil za sprejem Roosevеltovega zakonskega načrta o vsestranski pomoči Angliji in ostalim demokratskim silam v vojni.

Kalininove častitke Rooseveltu

Moskva, 7. febr. AA. (Tass) Predsednik vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze Kalinin je poslal predsedniku Rooseveltu tole brzojavko:

Ko tretjič stopate na čelo USA, Vam sporočam najiskrenejše čestitke in moje najlepše želje Vam osebno in pa za prospeh ljudstva v USA.

Predsednik Roosevelt je odgovoril s tole brzojavko:

Zelo cenim Vašo čestitko, ki mi je bila poslana ob moji izvolitvi za predsednika USA. Srečen sem, da Vam lahko izrazim svoje najlepše želje.

Admiral Konsura dospel v Ameriko

San Francisco, 7. februarja. AA. Včeraj je prispel novi japonski poslanik admiral Nomura. Novinarjem je dejal, da ni nobenega vprašanja med USA in Japonsko, ki ga ne bi bilo mogoče rešiti. Nomura je takoj nadaljeval pot v Washington.

Italijanska kampanja proti USA

New York, 7. febr. n. (SBS). V tukajšnjih političnih krogih ugotavljajo, da je italijanski tisk te dni spet ojačil svojo kampanjo proti Zedinjenim državam.

Veliko pozornost je v teh krogih zbudil včerajšnji uvodnik rimskega »Messaggera«, ki pravi, da glede na razvoj ameriške politike osnima velesilama kmalu ne bo preostalo nič drugega, kakor da prekineta sleherno vez z Zedinjenimi državami. »Messaggero« meni, da še noben narod na svetu ni imel tako absolutističnega diktatorja, kakor je stvarno predsednik Roosevelt. Ameriška vojska se na Rooseveltovo pobudo že pripravlja na vojno, pa čeprav Američani dobro vedo, da z lepa noben ameriški konvoj ne bo prodrl do Evrope.

Usoda Balkana odvisna od Bolgarije

Po angleški sodbi niha Bolgarija med Nemčijo in Turčijo ter je zato njen položaj zelo težaven — Turčija bi se uprla slehernemu prodoru proti Solunu ali Dardanelam

London, 7. febr. j. (Reuter) Današnji »News Chronicle« objavlja uvodnik, v katerem se obširno bavi s položajem Bolgarije.

List je mnenja, da je položaj Bolgarije skrajno težaven, da pa je težkega položaja v prvi vrsti kriva Bolgarija sama, ker ne kaže prave volje do sodelovanja s svojimi sosedi. Položaj Bolgarije je danes najmanj tako tragičen kakor položaj tistih pokrajin, ki jih je Nemčija faktično okupirala. Dasi v Bolgariji ni nobenega nemškega vojaka, pa je vendar Bolgarija indirektno tako pod nemškim vplivom, da ima popolnoma vezane roke.

Bolgarija je med dvema nasprotujočima si poloma, med Nemčijo in Turčijo, toda nima moči, da bi se dokončno nagnila na eno odnosno na drugo stran. Bolgarija se danes popolnoma jasno zaveda, da bo Turčija tisti trenutek, ko bi prva nemška divizija prestopila bolgarsko mejo, neogibno šla v vojno, kar bi pomenilo morda razširjenje vojnega požara na velike predele Balkana. Edino naslonitev Bolgarije na Turčijo bi to nevarnost lahko odstranila, ker Nemčija v tem primeru nedvomno ne bi riskirala pohoda preko Balkana. Toda med Bolgarijo in Turčijo ne eksistira danes nikak pakt in nobena pogodba in Bolgarija tudi še zdaj nima dobre volje, da bi se s kako pogodbo navezala na Turčijo.

Edino le pogodbeno zagotovljeno sodelovanje med Bolgarijo in Turčijo je danes tisto sredstvo, ki lahko prepreči razširjenje vojne na Balkan. Bodoča usoda Balkana je torej danes prvenstveno odvisna od Bolgarije.

Turško stališče

Carigrad, 7. febr n. (UP) V poslednjih dneh, odkar je bil Bagrjanov izločen iz bolgarske vlade, prihajajo iz Sofije vesti, da izvaja Nemčija zmerom jačji pritisk na bolgarsko vlado. Preko Bolgarije so se razširile govorice, ki naj bi se bile po mnenju tukajšnjih krogov pojavile iz Nemčije, da se je namreč nemška vlada že sporazumela s Turčijo, da ta ne bo reagirala z nikakim vojaškim ukrepom na eventualno nemško okupacijo Bolgarije ne glede na to, ali bi se izvedla na miren način ali s silo.

Snoči je o tej stvari dal zastopnik turške vlade novinarjem izjavo, v kateri je te vesti označil kot nesmiselne. Poudaril je, da bo za Turčijo nemška okupacija pomenila vzrok za vojno, v katero bi Turčija takoj posegla, čim bi nemške čete prekoračile Dunav. Turčija je popolnoma pripravljena na sleherni prodor proti Solunu ali Dardanelam in ga bo preprečila za vsako ceno.

Italijanski glas

Rim, 7. febr. e. »Giornale d'Italia« objavlja od svojega dopisnika v Sofiji, da je Bolgarija zdaj popolnoma varna glede Turčije. Bolgarsko turški odnošaji se čedalje bolj normalizirajo in vse kaže, da bodo dobili v najkrajšem času tudi konkretno obliko.

Pred preosnovo bolgarske vlade

Sofija, 7. febr. e. V tukajšnjih političnih krogih še vedno razpravljajo o položaju, ki je nastal po ostavki poljedelskega ministra Bagrjanova. Poudarja se, da je ostavka povzročila neko reakcijo v širših ljudskih slojih, kjer je Bagrjanov užival simpatije.

Kakor kaže, bo Bagrjanov te dni sklical sejo kmetijskih zadrug, katerim predseduje. Ob tej priliki bo navedel posebna pojasnila v zvezi s svojo ostavko. Jasno je, da po njegovi ostavki vlada dr. Filova ne bo obdržala sedanje oblike. Smatra se, da bo vlada rekonstruirana. Nihče pa še ne ve, katere nove osebe bodo prišle v vlado. Rekonstrukcija vlade bo izvršena med parlamentarnimi počitnicami, ki trajajo od 9. do 18. t. m.

Vesti ameriških radijskih postaj, da se mudi v Sofiji bolgarski poslanik iz Berlina Draganov, niso točne. Ime Draganova se sicer vedno imenuje v zvezi z rekonstrukcijo vlade, a se misli, da Draganov za sedaj ne more priti v kombinacijo. Draganov se ni mudil v Sofiji. Obveščeni krogi smatrajo, da pri rekonstrukciji vlade ne bo imenovan za ministra, ker ima sedaj važnejše opravke v Berlinu. Demantirajo se tudi vesti, da so nemški krogi nezadovoljni zaradi ostavke ministra Bagrjanova.

Benghazi padel

LONDON, 7. febr. j. (Reuter) Iz Kaira službeno javljajo, da so angleške čete zavzele Benghazi. Podrobnosti še niso znane.

London, 7. febr. n. (Reuter.) Vojska generala Wawella dosega v severni in vzhodni Afriki vedno nove uspehe. Pri svojem prodiranju se bliža na vseh frontah novim važnim točkam sovražnega odpora, število ujetnikov, pri prihajajo v njene roke, vedno bolj narašča.

V Libiji se angleške oklopne in motorizirane sile naglo približujejo Bengaziju. Pri tem jih uspešno podpirajo britanske letalske sile, ki so znova bombardirale Berko, Benina in Barce ter njeno končno postajo na železnici iz Bengazija.

V Eritreji angleško topništvo že obstreljuje italijanske postojanke okrog Kerena. Nekoliko dalje proti jugu se italijanska vojska v smeri od Barentuja proti Asmari še zmerom naglo umika. Po cestah odvažajo nazaj v Sudan polno ujetnikov. Med njimi je posebno mnogo miličnikov, ki so bili že od sobote lačni in žejni peš na umiku proti Asmari. Že tedaj jim je pošel bencin in so morali pustiti svoje tovorne avtomobile kar sredi poti. Tako so se Angleži polastili 150 motornih vozil, s katerimi sedaj prevažajo ujetnike v sudansko zaledje. Pri tem porabljajo zalogo 27.000 litrov bencina, ki so ga zaplenili v Um Hagarju pred nekaj dnevi.

Tudi v zapadni Abesiniji se prodor proti Gondaru nadaljuje in prednje čete južnoafriške vojske so še nadalje prodrle v notranjost Somalije.

Avstralska vojska

Kairo, 7. febr. AA. (Reuter.) Predsednik avstralske vlade Menzies, ki je sedaj v Kairu, je izjavil, da bo avstralska vojska kmalu štela 500.000 mož.

Albansko bojišče

Atene, 7. febr. n. (At. ag.). Zastopnik grškega generalnega štaba je snoči novinarjem izjavil, da vlada skoraj na vsej fronti zelo neugodno vreme. Posebno velja to za sektorja ob morski obali in ob Ohridskem jezeru.

Na srednjem sektorju fronte severno od Klisure so Italijani sprožili včeraj spet dva večja protinapada, ki pa sta se popolnoma izjalovila. Italijani so napadli s tanki, ki jim je sledilo neposredno za petami večje število težkih in močno oboroženih tovornih avtomobilov s pehoto. Grško topništvo in strojniški oddelki pa so napadalce premagali. Poveljnik enega izmed obeh oddelkov italijanskih tankov je bil ubit, 6 tankov in tovornih avtomobilov je bilo popolnoma uničenih. Ljudje na njih so bili deloma ujeti, ostali so padli. Oficir je izrazil mnenje, da je bil to najbrže poslednji poskus italiajnske vojske, da bi predrla grško črto. Grki so potisnili Italijane v protinapadu na obeh krajih nazaj preko njihovih izhodišč in so se polastili novih terensko ugodnih postojank.

Tudi ob obali se je prodiranje grških sil kljub slabemu vremenu nadaljevalo in sta bili zavzeti dve višinski postojanki.

Grško vojno poročilo

Atene, 7. febr. AA. (Aten. ag.). Uradno poročilo št. 103 glavnega stana grške vojske z dne 6. februarja se glasi:

Čez dan je bilo nekaj topniškega streljanja in delovanja patrol,

Poročilo notranjega ministrstva in ministrstva za notranjo varnost pa pravi za isti dan, da so sovražna letala brez posebnega uspeha bombardirala neko jadrnico blizu epirske obale.

Italijanska sodba o grški vojski

Rim, 7. febr. e. Včerajšnji »Giornale d'Italia« prinaša uvodnik tiranskega lista »Tomiri« o grško italijanskem sporu pod naslovom »Resnica o vojni na grško albanski fronti«. V tem članku pravi med drugim:

Ne samo v Italiji, temveč tudi drugod v svetu se je mislilo, da je vrednost grške vojske negativna. S tem pa še ni rečeno, da so Grki veliki borci, temveč samo to, da se je grška vojska pogrešno presojala. Ni se mislilo na vojsko Grkov, ki se je izkazala kot dobra, uporabna na terenu in bogata na rezervah.

Grško oboroževanje je bilo načrtno in ofenzivno. Lahko se sklepa, da je grški generalni štab v naprej vedel za napad na Albanijo. Grške obrambne črte so v Tesaliji, toda Grki so že prej podrobno proučili potrebe o napadih in se niso brigali samo za obrambo. Grška vojska je imela vse potrebno za ofenzivo od smuči do brzih kolon.

Grško orožje je angleškega in francoskega izvora. Njegova moč je v topništvu in v kolektivnem orožju pehote. Artilerija je večinoma srednjega in malega kalibra, kakršna je potrebna za hitre ofenzivne premike. Topništvo grške vojske je precizno in dobro za manevriranje. Pehota razpolaga z odličnim avtomatskim orožjem. Razpolaga tudi z velikim številom možnarjev, katere je znala z velikim uspehom uporabiti pred vsako ofenzivo pehote z ročnimi bombami.

Oficirska zbirka za narodno obrambo

Solun, 7. febr. e. Namestu venca na grob predsednika Metaxasa so oficirji v vzhodni Makedoniji in Traciji zbrali pol milijona drahem in jih namenili narodni obrambi.

Rezervni oficirji kot tolmači

Solun, 3. febr. e. Včeraj je bila objavljena naredba ministrstva vojske, s katero se pozivajo rezervni oficirji do 45. leta, ki so niso bili vpoklicani in obvladajo angleški jezik, da se do 20. t. m. prijavijo vojski kot tolmači.

Parnik „Kosovo“ ni bil ustavljen

Beograd, 7. febr. Obveščeni smo, da je bila v nekem tisku objavljena novica, češ da je neka angleška podmornica ustavila naš parnik »Kosovo« v naših teritorialnih vodah. Ta novica je brez vsake podlage.

Anglija v pričakovanju splošne ofenzive

Angleški strokovnjaki računajo z velikim nemškim napadom v marcu — Nemci bodo skušali najprej streti angleško letalsko obrambo

London, 7. februarja j. (Reuter) Današnji londonski listi se še zmerom prvenstveno bavijo s tremi vprašanji: kam pojde Francija, v katero smer se bo obrnila prihodnja nemška ofenziva in kako bo v bodoče Anglija finančno zmogla silne vojne napore.

Glede bodoče usode Francije izražajo listi nado, da maršal Petain še ni izpregovoril končne besede ter da je slejkoprej odločen vztrajati na stališču obojestranskega spoštovanja pogodbe o premirju.

Kar se tiče bodoče nemške ofenzive, objavljajo listi še zmerom razna ugibanja in mnenja vojaških strokovnjakov. Posebno zanimive so domneve iz angleških letalskih krogov. Po mnenju angleških letalskih strokovnjakov bo Nemčija pričela splošno ofenzivo proti Angliji v zraku in šele zračna ofenziva naj bi pripravila teren za izkrcanje nemških čet. Po mnenju letalskih krogov se bo ta ofenziva pričela že marca, in sicer v tolikšnem obsegu, kakor si ga je komaj mogoče zamisliti.

Verjetno bo v marcu pričelo nemško letalstvo z neprestanimi dnevnimi in nočnimi napadi na življenjsko važne točke Anglije. Poleg uporabe rušilnih in zažigalnih bomb bodo tedaj verjetno prvikrat uporabljene tudi bombe s strupenimi plini. Napadi naj bi bili prvenstveno usmerjeni proti angleškim letališčem z namenom, da se zlomi njih odpor in pripravi teren za izkrcanje nemških padalcev, ki bodo bombnikom sledili v transportnih letalih. Izkrcavanja padalcev se bodo vršila ponoči. Čim bo strta sila angleške letalske obrambe, bo Nemčija pristopila k drugemu delu ofenzive, to je k naskoku angleške armade na angleške obale.

Glede tretjega vprašanja, to je finančnih naporov Velike Britanije, listi obširno komentirajo včerajšnja izvajanja finančnega ministra v spodnjem domu in zlasti podčrtavajo dejstvo, da je Velika Britanija v enem samem letu porabila v vojne namene skoraj 3 in pol milijarde funtov šterlingov. Listi izražajo bojazen, da bi bilo mogoče po sedanjem finančnem sistemu v nedogled preskrbovati zadostna finančna sredstva in predlagajo razne nove finančne vire, ki ne bi preko devkov zadevali tudi socialno šibkejšega angleškega prebivalstva, ki je v sedanji vojni sorazmerno že itak največ trpelo.

Informacije madžarskega poročevalca

Budimpešta, 7. febr. n. Poročevalec agencije MTI poroča iz Londona o razpoloženju in položaju v Angliji glede na napovedano nemško invazijo. V poročilu beleži, da preživlja angleško prebivalstvo dobo mrzličnega pričakovanja nove faze vojne, o kateri si je na jasnem, da bo najhujša. Angleške oblasti naravnost pripravljajo ljudi na največje žrtve. Vojska je nenehoma na manevrih, da se dodobra pripravi na obrambo dežele. Pred nekaj dnevi je nastopilo vojaško službo več novih letnikov vojaških obveznikov.

Mrzlično se grade tudi protiletalska zaklonišča. Na vseh koncih in krajih postavljajo jeklena zaklonišča za posamezne in tudi število večjih javnih zaklonišč stalno narašča. Za zaklonišča uporabljajo vse primerne in razpoložljive prostore. Razen na postajah podzemskih železnic so uredili te dni zaklonišča tudi po nekaterih cerkvah. Med vsa javna zaklonišča so razdelili 500 tisoč mask proti plinom.

Novi ogromni krediti za angleško vojsko

Predlogi angleškega finančnega ministra zahtevajo velike žrtve za obrambo države

London, 7. febr. AA. (Reuter) Finančni minister Kingsley Wood je stavil v spodnji zbornici dva predloga, v katerih zahteva nove kredite za vojsko. Poudaril je da zahteva 600 milijonov funtov šterlingov za pokritje vojnih stroškov v tekočem proračunskem letu, t. j. do 31. marca, ter milijardo funtov šterlingov za financiranje vojske v prihodnjem proračunskem letu, ki se začenja s 1. aprilom. Poslanska zbornica naj bi najprej odobrila kredit 600 milijonov funtov šterlingov.

Kingsley Wood je nato poudaril, da postajajo izdatki za vojsko vedno večji in med drugim dejal: Zadnje tedne znašajo izdatki približno po 77 milijonov funtov šterlingov na teden, dočim so prej znašali povprečno 64 milijonov. Vsota 600 milijonov, ki jo zdaj zahtevam, bo zadostovala do konca proračunskega leta, t. j. do 31. marca, tudi če v njej upoštevamo dozdaj nepredvidene izdatke.

Finančni minister je nato govoril o vojnih izdatkih podrobno in dejal: Pred letom dni so naši redni dnevni izdatki znašali po 5 milijonov funtov šterlingov, od katerih so šli štirje milijoni za potrebe vojske na bojišču. Danes znašajo dnevni vojni izdatki nad 10.5 miljonov, od osem milijonov za potrebe vojske na bojišču, 2.5 milijona pa za druge vojaške ustanove in potrebe, kakor so n. pr. izdatki ministrstva za trgovsko mornarico, ministrstva za prehrano in ministrstva za notranjo varnost. Z ozirom na to so se naši vojni zdatki podvojili. Povečali so se za najmanj 5.5 milijona na dan in od oktobra, ko sem zadnjikrat zahteval kredite od spodnje zbornice. Zato tudi danes še ne morem povedati, kako visoki bodo dnevni vojni izdatki v prvih mesecih prihodnjega leta. Za to novo proračunsko leto sem zahteval spet večji kredit in sicer milijardo funtov šterlingov. To je največja vsota, ki jo morem naenkrat zahtevati in ta vsota tudi priča, da je naša država odločena nadaljevati vojno z vsemi svojimi močmi in silami.

Omenjena dva kredita bosta namenjena za potrebe našega vojaškega aparata. So pa še druge stvari, n. pr. državni dolgovi. Če te izdatke prištejemo vojnim, dobimo število 12.25 milijona funtov šterlingov izdatkov na dan. Vsi ti krediti, te ogromne vsote predstavljajo in zahtevajo velike žrtve. Zato bomo v prvi vrsti pazili, da te kredite uporabimo pravilno in koristno.

Kingsley Wood je potem govoril o ljudskem varčevanju in o tem med drugim povedal naslednje: Poudariti moramo, da je varčevanje med ljudstvom postalo izredne važnosti. V prvih 12 mesecih je bilo vpisanih za narodno obrambo 1140 milijonov funtov šterlingov državnih posojil, istočasvlog 26 milijonov funtov šterlingov. Teno pa so se zelo zvišale tudi hranilne vloge. Skoraj vsak teden je dotok hranilnih številke kažejo, da je tud to stvar življenjske važnosti.

štirinajsta mirna noč

nad Anglijo v teku zadnjih osemnajst dni

London, 7. febr. j. (Reuter). Preteklo noč je London spet prebil mirno brez slehernega letalskega napada. To je bila v teku zadnjih 18 dni že 14. noč, ko v Londonu vobče ni bil dan letalski alarm. Vreme nad Anglijo je še zmerom za nočne polete dokaj neugodno. Tudi nad ostalimi predeli Anglije je skoraj vso noč vladal mir.

Samo v zgodnjih večernih urah se je nekaj posamičnih nemških letal pojavilo v bližini nekega mesta na zapadu Anglije. Nekaj letal je zgodaj zvečer preletelo tudi neko drugo mesto v južnem Walesu, vendar od nikoder ni poročil, da bi letala metala bombe.

V teku včerajšnjega dne je vladal nad Anglijo prav tako popoln mir in nemška letala nikjer niso preletela angleških obal. Letala tudi niso bila opažena nad Rokavskim prelivom niti ne nad Severnim morjem.

London, 7. febr. j. (Reuter). Letalsko minstrstvo in ministrstvo za notranjo varnost objavljata davi komunike, ki pravi: V zgodnjih večernih urah včeraj (v četrtek) je bilo sovražno letalstvo nekoliko aktivno nad zapadno angleško obalo. Ni poročil, da bi letala kjerkoli metala bombe.

Kralj in kraljica v bombardiranih mestih

London, 7. febr. AA. (Reuter) Kralj in kraljica sta včeraj obiskala angleška mesta, ki so pred sovražnimi napadi največ trpela. Prebivalstvo jima je navdušeno vzklikalo. Kraljeva dvojica je pri tej priliki dala večje podpore prizadetemu prebivalstvu. Pri tej priliki se je neka žena obrnila h kraljici in jo vprašala: »Vaše Veličanstvo, ali bomo zmagali?« Kraljica je odgovorila: »Razume se, da bomo zmagali. O tem nisem prepričana samo jaz, pač pa vsi.«

Angleški napadi na invazijske luke

London, 7. febr. j. (Reuter). Angleško letalstvo je tudi v noči od četrtka na petek nadaljevalo svoje napadalne akcije proti invazijskim lukam v zasedenih pokrajinah. Doslej ni o teh napadih še podrobnih poročil, vendar je znano, da so bili doseženi ugodni rezultati.

Vlomi in tatvine

Ljubljana, 7. februarja

V stanovanje odvetnika dr. Albina Kandareta v Škrabčevi ulici je vdrl tat in mu odnesel par rjavih zimskih čevljev, par visokih čevljev na gumbe, kos damskega modrega volnenega blaga, žensko haljo z rdečimi pikami, dve blazini, več parov nogavic, nekaj kožic in nekaj posteljnega perila.

Šofer Josip Krničar se je oni dan ustavil s tovornim avtom pred kavarno »Evropo« na Gosposvetski cesti in odšel po opravkih. Med tem pa je vlomil v kabino v vozu tat in mu odnesel zavitek galanterijskega blaga, last I. Del. konzumnega društva v Ljubljani. Ukradeno blago je vredno okrog 2000 din.

Z vrta hiše št. 17 v Apihovi ul. je nekdo odnesel Mariji Lebigman dva para moških spodnjih hlač, več srajc, 3 bele ženske srajce ter nekaj drugega perila, v skupni vrednosti okrog 500 din. Za 400 din perila je bilo ukradenega tudi Francu Kutinu z dvorišča v Lavričevi ulici 9.

V Ciglarjevi ulici 1 se je tat splazil ponoči na podstrešje ter upradel 2000 din vredno, veliko vojaško plahto, ki je bila sedaj last prevoznika Leopolda Kosa. Ukradena plahta ima napis: »Dravsko intendantsko slagališče«, ter ima na robovih državni grb. Iz svtanovanja Mihaela Tudžine v Gledališki ulici 12 je tat odnesel par novih rjavih čevljev, par sandal, olinato sliko na črni svili z zlatim okvirom in leseno taso s črnim okvirom. Tudžina je oškodovan za 1000 din.

Tatovi zadnji čas pridno posegajo tudi po živilih in so vlomi v jedilne shrambe, odnosno v kleti, na dnevnem redu. V Šiški je tat odnesel neki stranki 39 kg masti. Stane Novosel, stanujoč tudi v Šiški na Celovški cesti pa je prijavil, da mu je tat ukradel iz kleti 8 kg čiste masti, vredne 210 din. Hkrati se je zglasil na policiji še prodajalec masla Franc Oven, ki je prijavil, da mu je bila ukradena iz veže hiše št. 21 Pre škofijo aktovka, v kateri je imel 5 kg kuhanega masla, v vrednosti 280 din.

Javni nameščenci in upokojeni

ponovno prosijo za zvišanje svojih prejemkov

Ljubljana, 7. februarja

Pred dnevi so poslali javni nameščenci in upokojenci potom svojih organizacij ministrskemu predsedniku, ministrskemu podpredsedniku, banu dravske banovine in ministru financ naslednjo spomenico:

»V spomenici z dne 14. oktobra preteklega leta smo opozorili na obupen gmotni položaj, v katerem se nahajamo vsi javni uslužbenci in upokojenci vseh strok in položajev spričo ogromnega porasta cen tudi najneobhodnejših življenjskih potrebščin. Od jeseni leta 1935, ko so padli naši prejemki pod eksistenčni minimum, pa do oktobra 1940, so se cene živil in drugih potrebščin dvignile tudi za 90%, dočim so bili z uredbo o izrednih dokladah v septembru preteklega leta prejemki državnim uslužbencem do vključno V. položajne skupine zvišani le za 3 do 12%. Ostali uslužbenci, dalje vsi uslužbenci finančne kontrole in državni upokojenci pa sploh niso prejeli ničesar, četudi so se zanje prav tako poslabšali življenjski pogoji.

Zaradi tega smo v svoji zadnji spomenici postavili zahtevo, da se s posegom državne uprave prepreči nadaljnje naraščanje cen, da se povečajo prejemki vseh državnih uslužbencev in upokojencev na eksistenčni minimum, pri čemer naj se izravnajo vse razlike med prejemki poedinih strok aktivnih in upokojenih državnih uslužbencev in da se tako aktivnim kakor upokojenim uslužbencem priznajo za žene in otroke doklade v toliki višini, da se družinam ne bo več treba boriti s pomanjkanjem in bedo.

Vse te naše zahteve so bile tako skromne in tako upravičene, da smo z gotovostjo pričakovali njih sprejetje v polnem obsegu. To pa se ni zgodilo. V mesecu novembru leta 1939, je bila sicer izdana nova uredba o izrednih dokladah za aktivne in upokojene državne uslužbence, ki pa aktivnim uslužbencem ni prinesla prav nič, upokojencem pa je v prejemkih le deloma približala aktivnim uslužbencem.

V vsem tem času so cene življenjskim potrebščinam tudi dalje neprestano naraščale in še naraščajo. Porast cen nekaterim življenjskim potrebščinam je povzročila s povišanjem državne trošarine, skupnega splošnega davka za poslovni promet ter železniške prevozne tarife, država sama, kar pomeni za nas indirektno znižanje naših prejemkov. Poleg tega je država tudi na drug način, z zvišanjem davkov in taks, poskrbela za dvig svojih dohodkov, dočim so ostali prejemki še dalje isti.

Državni uslužbenci in upokojenci dobro razumemo položaj, v katerem se država nahaja spričo vseobče zunanje politične napetosti in smo brez dvoma prvi, ki smo voljni doprinašati zanjo tudi najtežje žrtve. Smatramo pa, da je prvi pogoj za to, da ostanemo s svojimi družinami za te žrtve psihično in fizično sposobni. Naša sposobnost pa zaradi vsestranskega pomanjkanja, pritrgovanja in skrbi za obstanek, ki so se kot odraz siromaštva naselili v naše vrste in v naše družine, še danes močno popušča.

Razmere v katerih živimo, terjajo neodložljivo pomoč, ki pa bo uspešna le tedaj, če se naši osebni in skupni družinski prejemki resnično dvignejo na eksistenčni minimum. Zato danes ponovno dvigamo svoj glas na vse odločujoče činitelje, prepričani, da naš klic ne bo ostal brez odziva.«

Spomenico so podpisale naslednje organizacije:

Jugoslovensko učiteljsko udruženje sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, Društvo železniških upokojencev v dravski banovini s sedežem v Ljubljani, Banovinsko društvo državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani, Združenje davčnih uradnikov kraljevine Jugoslavije poverjeništvo Ljubljana, Udruženje državnih činovnika računske struke kraljevine Jugoslavije pododbor v Ljubljani, Stručno udruženje mašinovodja drž. železnica i brodova oblasna uprava Ljubljana, Društvo sodnoadministrativnega osebja kraljevine Jugoslavije sekcija Ljubljana, Jugoslovensko profesorsko društvo ljubljanska sekcija, Združenje učiteljstva meščanskih šol kraljevine Jugoslavije sekcija za dravsko banovino, Združenje gledaliških igralcev, sekcija Ljubljana, Udruženje zemljiško-knjižnih činovnika kraljevine Jugoslavija v Zagrebu sekcija Ljubljana, Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije sekcija Ljubljana, Združenje uradnikov P. T. T. stroke kraljevine Jugoslavije dravska sekcija Ljubljana, Društvo žandarmerijskih upokojencev za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani, Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev oblastni odbor Ljubljana.

Darlan zopet v Parizu

Z njim je odšel tudi vojni minister general Huntzinger — Ameriške informacije o ozadju pariških pogajanj

Madrid, 7. febr. j. (Un. Press). Po informacijah, ki jih imajo berlinski dopisniki madridskih listov, je z admiralom Darlanom, ki je včeraj ponovno odpotoval v Pariz na pogajanja, odšel v Pariz tudi francoski vojni minister general Huntziger. Na podlagi tega bi bilo mogoče sklepati, da se je Francija morda vendarle odločila na tesnejše sodelovanje z Nemčijo.

Kot zelo značilno okoliščino navajajo poročila iz Vichyja, da se je general Huntziger pred svojim odhodom v Pariz sestal tudi z nemškim generalom Studtom, ki je bil nedavno imenovan za predsednika nemške industrijske komisije v zasedenem delu Francije, ki ima svoj sedež v Burgesu. Nedvomno je, da sta imela general Huntziger in general Studt pogovore bolj vojaškega kaor pa političnega značaja.

Vichy, 7. febr. e. (EP). Na zadnji seji ministrskega sveta v sredo popoldne so vsi člani vlade izjavili maršalu Petainu, da so po potrebi vsi pripravljeni takoj odstopiti. Iz dobro obveščenih krogov se izve, da so to storili zato, da bi imel admiral Darlan v pogajanjih z Lavalom popolnoma svobodne roke.

Petainov položaj

New York, 7. febr. j. (Ass. Press). Berlinski dopisnik lista »New York Times« objavlja zanimive informacije o ozadju pogajanj, ki se vodijo zdaj v Parizu med Lavalom in predstavnikom Vichyja admiralom Darlanom.

Med drugim navaja »Timesov« dopisnik, da so Lavalovi predlogi, ki jih je admiral Darlan po prvem pariškem sestanku prinesel v Vichy, ultimativnega značaja. Laval je zahteval, odnosno je kot zastopnik nemških krogov predložil, da bi moral dobiti od maršala Petaina mandat za sestavo vlade, v kateri bi bili njemu kot ministrskemu predsedniku dana zelo daljnosežna pooblastila. Petainov položaj bi bil v bodoče sličen položaju maršala Hindenburga v njegovi zadnji dobi po sporazumu s Hitlerjem.

V Berlinu so trdno prepričani, da se Laval pod nobenim pogojem ne bo vrnil v Vichy, dokler Petain ne bo njegovim zahtevam v polni meri ustregel. V nasprotnem primeru bi Laval sestavil opozicijsko vlado v Parizu.

»Timesov« dopisnik objavlja nadalje informacije, po katerih sklepa, da kaže Vichy zmerom večjo naklonjenost do širšega sodelovanja z Nemčijo. Zdaj se lahko že trdi, da bo Laval sprejet v Petainovo vlado in da bo imel najmanj pravico soodločati o razdelitvi resorov in da bo imel med ministri najmanj tako izjemno stališče, da bo odgovoren edinole maršalu Petainu kot šefu države, ki naj bi imel v bodoče le še čin predsednika francoske republike.

Italijansko stališče

Rim, 7. febr. e. Glede položaja v Franciji poudarjajo v službenih krogih, da se Italija ne zanima za notranjepolitične zadeve Francije. Odnošaji med Italijo in Francijo so urejeni s pogodbo o premirju z dne 24. januarja 1940. Italijansko francoska komisija za izvedbo in spoštovanje sklepov o premirju zaseda v Turinu. Italija zahteva danes popolno spoštovanje določb pogodbe o premirju. Vse manifestacije notranjepolitičnega življenja v Franciji, kolikor niso v nasprotju z določbami premirja, niso potrebne službenega komentarja iz Rima.

Ameriški poslanik pri maršalu Petainu

Vichy, 7. febr. e. (TB). Ameriški poslanik v Vichyju admiral Leahy je včeraj konferiral z maršalom Petainom. Admiral je po konferenci odklonil vsako izjavo o sestanku, dodal pa je, da mu je maršal Petain dal vsa pojasnila, za katera je prosil.

Nemški gospodarstveniki v Parizu

Pariz, 7. febr. n. (SDA). V kratkem prispe v Pariz skupina nemških gospodarskih strokovnjakov, ki bodo proučili gospodarski položaj Francije in razvoj bodočih gospodarskih odnošajev med njo in Nemčijo.

Curih, 7. februarja. Beograd 10.—. Pariz 7.40. London 16.10. New York 341.—. Bruseli 69.—. Milan 21.725. Madrid 40.—. Amsterdam 229.—. Berlin 172.50. Stockholm 102.70. Oslo 98.50. Kopenhagen 83.50. Sofija 425.—. Lisabona 17.27. Budimpešta 85.—. Atene 300.— Carigrad 337.50. Bukarešta 212.50.

ŠAH

Občni zbor Lšk

Nedavni občni zbor Ljubljanskega šahovskega kluba je pokazal, da tudi v svojem 28. letu vodilni slovenski šahovski klub ni prav nič zaostajal v splošnem napredku, ki ga izkazuje naš šah pod okriljem agilne Slovenske šah. zveze. Predsednik univ. prof. dr. M. Kasal je mogel ob dobri udeležbi članstva in v prisotnosti zastopnikov Zveze in drugih ljubljanskih klubov predvsem ugotoviti, da je klub obdržal ugled in moč s prijateljskimi odnošaji in v zdravem tekmovanju. Najzanimivejše je bilo poročilo načelnika TE prof. Gabrovška, iz katerega je razvidno, da klub brani državno in banovinsko prvenstvo in da si je klub po enoletnem presledku tretjič osvojil pokal S. š. z. za brzopotezno tekmovanje. Izmed rednih prireditev je izvedla dva splošna, ožji (zmagali Janežič, dr. Murko in Thurnberk) in glavni turnir, ki pa je trpel zaradi nepredvidenih izstopov. Zmagal je Mlinar, sledé Milan Slokan, Vlado Slokan, Muzlovič in Levačič z vsaj 50% poleg številnih tekem ... moštev (zmag, ... neodločnih, ... porazov) in devetih brzoturnirjev, so se vršila tudi tri teoretična predavanja. Članov je 84 rednih in podpornih, 8 častnih in 27 mladinske sekcije in je tudi v tem prvi klub v Ljubljani. Blagajna izkazuje nad 10.000 prometa in 1.300 prebitka. Ker se je letos finale državnega prvenstva zaradi nedelavnosti J. š. saveza še ni vršil, je s tem klub na drugi strani mnogo prihranil. Vendar bo na vsak način potrebno zvišati število redno plačujočega članstva, da ne bo stalne denarne zadrege, ki je šiba skoraj vseh naših kulturnih društev in da bo mogel izvesti še druge važne naloge in načrte. Tajništvo je prejelo 24 dopisov in odposlalo 137. — Zelo delavna je bila mladinska sekcija, ki je popolnoma opravičila svoj 17 mesečni obstoj. Kaže vse, da bo nekaj igralcev kmalu pomladilo in ojačilo prvo moštvo, ki je zadnje čase utrpelo več težkih izgub.

Po absolutoriju je bil izvoljen v splošnem stari odbor, ki se mu je posrečilo pridobiti nekaj novih agilnih moči. Konstituiral se je takole: predsednik dr. M. Kasal, podpredsednik I. A. Hrešćak, načelnik TE A. Preinfalk; tajnik: načelnik R. Mrzlikar, blagajnik: M. Slokan, knjižničar prof. S. Baraga, odbornika prof. L. Gabrovšek in dr. I. Murko. V razsodišču sta dr. Valentinčič in dr. Sever. V revizionalnem odboru pa V. Iskra in Ciril Vidmar. Novi odbor bo zastavil vse sile, da bo poživil šahovsko življenje, izvedel poleg običajnih še posebne prireditve, obogatil knjižnico, povezal tesneje članstvo in predvsem vse pripravil, da bo klub čim dostojneje proslavil svoj 30letni jubilej v l. 1942.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Petek, 7. februarja: ob 15. uri: Romeo in Julija. Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol. Ob 20. uri: Gostovanje Klaićevega potujočega gledališča: Muha, Analfabeta, Jazavac pred sudom. Izven. Cene od 25 din navzdol

Sobota, 8. februarja: Razvalina življenja. Izven. Proslava 70-letnice pisatelja Fr. Ks. Finžgarja. Cene od 20 din navzdol

Nedelja, 9. februarja: Ob 15. Cigani. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20: Šesto nadstropje. Izven.

Ponedeljek, 10. februarja: zaprto.

★

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 7. februarja: Ples v maskah. Red premierski. (Obletnica Verdijeve smrti).

Sobota, 8. februarja: Traviata. Izven. Gostovanje bolgarske sopranistinje Vanje Leventove.

Nedelja, 9. februarja: Ob 15. Frasquita. Izven. Gostovanje sopranistinje beograjske opere Zlate Gjungjenčeve. Ob 20. Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Iz Kranja

— **Sokolske mladinske smučarske tekme.** Sokolsko društvo priredi v soboto popoldne smučarske tekme za moško in žensko deco. Tekme se bodo vršile v Struževem in bo štart ob Novšakovi skakalnici, cilj pa v Struževem. Ženska deca od 6 do 9 leta bo tekmovala na 500 m dolgi progi, od 9 leta dalje na 700 m progi. Moška deca bo nastopala na 1000 m in daljših progah. Te tekme bodo tudi izbirne za župne tekme, ki bodo prihodnjo nedeljo med Radovljico in Žirovnico. Zbor tekmujoče sokolske dece bo v soboto ob 14. uri pred Narodnim domom, nakar bo skupen odhod na Struževo. Prijatelji mladine vljudno vabljeni.

— **Kino Narodni dom** predvaja drevi v soboto in nedeljo svečer francoski film »Klopčič«.

— **Prijava koles.** Predstojništvo mestne policije poziva vse lastnike koles, da jih čimpreje prijavijo, ker poteče rok za prijave 28. t. m. Lastniki naj si za ceno 1 din nabavijo pri mestni policiji prijavno polo, nakar naj izpolnjeno predložijo z državnim kolekom za 5 din in 10 din v gotovini za cestni sklad v pisarni mestne policije. Šele po predložitvi pole in izročitvi navedenih zneskov, se bodo lastnikom koles potrdile prometne knjižice za l. 1941., s čemer je lastnik upravičen do uporabe kolesa.

— **Kino v Stražišču** predvaja samo v soboto in nedeljo tri filme. Na sporedu so: »Strel v noči«, »Divne laži Nine Petrovne« in »Dolomiti v plamenu«.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 7. februarja: Romuald, Julijana

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Moste: Trije legionarji II. del in Jeklena armada

Ljubljanski sportni klub občni zbor ob 20. v lovski sobi restavracije Slamič

Razstava akad. slikarja Frana Klemenčiča v Jakopičevem paviljonu, odprta od 9. do 17.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustik, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič — Tržaška cesta 48.

Gostovanje Klaićevega gledališča

Ljubljana, 7. februarja

Zanimiv dogodek bo drevi gostovanje potujočega gledališča igralca v Drami. Pet mladih in podjetnih igralcev bo nastopilo v treh enodejankah, ki so imele vse že v zagrebškem in beograjskem gledališču ter na številnih odrih na podeželju velik uspeh. Vodja potujoče igralske skupine Borivoj Klaić je Beograjčan. V prestolnici ga poznajo kot odličnega igralca. Petorica bo nastopila v Kočićevi satiri »Jazbec pred sodiščem«; dejanje poteka v predvojnih časih na podeželskem sodišču, v Nušićevi »Muhi«, dejanje poteka na sreskem načelstvu v Srbiji, in v Nušićevi komediji »Analfabet«, ki nam kaže tudi prizore na srbskem sreskem načelstvu. Obeta se zabaven in lep večer in uspeh, kakršnega je potujoča skupina doslej dosegla že na številnih odrih.

Iz Trebnjega

— **Filmsko predavanje.** Kakor že nekaj let, tako priredi letos podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Trebnjem zanimivo in poučno filmsko predavanje. Predavanje, ki bo v nedeljo 9. t. m. po prvi maši v šoli, je dostopno vsakomur. Še posebno pa so vabljeni naši sadjarji, ki jim bo s tem predavanjem, odnosno filmom nazorno prikazano, kako ravnati s sadnim drevjem v obrambi proti sadnim škodljivcem.

DNEVNE VESTI

— **Uvoz tkanin iz Nemčije.** Okrog 20. t. m. prispe v Beograd vodja nemške delegacije dr. Woratz, ki se je mudil v Jugoslaviji, ko je bila sklenjena z Nemčijo dopolnilna trgovinska pogodba. S seboj prinese vzorce tkanin s primesjo nemške »Zellwolle«, ki jih namerava naša država uvažati iz Nemčije. V Beogradu se sestanejo zastopniki naše tekstilne industrije iz vse države, ker bodo tkanine v Nemčiji nakupljene za vso državo. Potem odpotuje v Nemčijo naša delegacija tekstilnih tovarnarjev, ki si bo ogledala tovarne, kjer izdelujejo te tkanine ni se sploh informirala o nemški tekstilni industriji ter zbrala potrebne podatke zlasti glede na sklenitev bodoče trgovinske pogodbe z Nemčijo.

— **TPD odstopila banovini Hrvatski 66 rudnikov.** Trboveljska premogokopna družba je odstopila banovini Hrvatski 66 svojih rudnikov v okrajih Krapina in Pregrada, pridobljenih približno pred 60 leti, ko tam še ni bilo železnice. TPD dela samo z večjimi objekti, ker pa so ti rudniki raztreseni, jih ni nikoli v polni meri izkoriščala. Zdaj, ko se čuti vedno večje pomankanje kuriva, se je začela zanimati za te rudnike banovina Hrvatska, ki jih namerava izkoriščati, tako da bo zaposlenih v njih mnogo delavcev.

— **Zastopniki zavarovalnic pri trgovinskem ministru.** Trgovinski minister dr. Andres je sprejel včerai v svojem kabinetu večje odposlanstvo Zveze zavarovalnic v zadevi Feniksa. Vprašanje jugoslovenskega Feniksa je že urejeno, toda odposlanstvo zavarovalnic je naprosilo ministra, da bi domače zavarovalnice prevzele Feniksove posle. Kakšen je bil uspeh posvetovanja ni znano. Vse pa kaže, da bo vprašanje Feniksa rešeno na široki socialni, narodni in zadružni podlagi.

Ministrstvo za ljudsko kulturo? Prvotno se je govorilo, da dobimo posebno ministrstvo za propagando, zdaj se pa širijo vesti, da bo ustanovljeno ministrstvo za ljudsko kulturo. V njegov delokrog bi spadalo vse, kar bi spadalo pod ministrstvo za propagando, obenem pa vsi posli sedanjega ministrstva za telesno vzgojo naroda.

— **Prvenstvo Slovenije v umetnem drsanju.** Prvenstvo Slovenije v umetnem drsanju, ki je bilo prvotno poverjeno SK Celju, a je moralo biti zaradi južnega vremena že dvakrat odgodeno, bo izvedla sedaj sama Slovenska drsalna zveza v nedeljo 9. t. m. v Ljubljani na drsališču SK Ilirije. Tekmovanje se bo pričelo ob 8. zjutraj s predvajanjem obveznih likov, ki so isti kakor za državno prvenstvo. Drugi del tekmovanja, izvajanje prostega drsanja, se bo pričel približno ob 10.30 v vrstnem redu: juniorji, juniorke, seniorji, seniorke, juniorski pari, seniorski pari. SDZ računa, da se bo pri nedeljskem tekmovanju pridružilo glasoviti ilirijanski drsalni ekipi, ki je letos na produkcijah nekajkrat očarala gledalce in ki bo tekmovala polnoštevilna, še nekoliko drsalcev iz drugih krajev, zlasti iz Celja.

JUTRI, v soboto 8. II. 1941.
vsi na
MAŠKARADO
SOKOLA LJ.-ŠIŠKA
v Sokolski dom v Šiški
Pričetek ob 20. uri.

— **Jugoslavija in mednarodni zavod za unifikacijo privatnega prava.** Na predlog prosvetnega, pravosodnega in zunanjega ministra je izdal ministrski svet uredbo z zakonsko močjo, s katero se odobrava organski statut Mednarodnega zavoda za unifikacijo privatnega prava z dne 15. marca 1940 s prehodnimi določbami. Zavod ima svoj sedež v Rimu.

— **Veliko posvetovanje o zunanji trgovini.** V Beogradu se je sestalo nad 150 zastopnikov našega gospodarstva in pristojnih ministrstev na veliko posvetovanje o zunanji trgovini. Gospodarski krogi iz vse države z velikim zanimanjem pričakujejo, kaj bo na teh posvetovanjih sklenjeno, zlasti glede na vprašanje izvoznih in uvoznih zajednic.

— **Urad za razdelitev volne.** V kratkem bo v Beogradu ustanovljen urad za razdelitev volne in sicer po zgledu urada za razdelitev bombaža, s katerim bo tudi sodeloval.

— **Zanimivi statistični podatki.** Letos je izšla četrta knjiga Splošnega državnega statističnega urada — deset let po ljudskem štetju, ki smo ga imeli 31. marca 1931. V naši državi je 6,360.000 ljudi ki se vzdržujejo sami, na breme drugih jih pa odpade 7.251.000. S poljedelstvom se jih preživlja 10,670.000 ali 76%, z industrijo, obrtjo in trgovino pa 1,233.000 ali 11%.

— **600 milijonov za aprovizacijske organizacije javnih nameščencev.** »Hrvatski dnevnik« poroča, da finančno ministrstvo v proračunu za prihodnje leto ne bo znatno zvišalo plač državnih uradnikov. Pač pa je sklenilo otvoriti kredit 600 milijonov din za aprovizacijske organizacije javnih nameščencev.

— **Vprašanje uvoza bombažnega prediva iz Italije.** Sredi februarja odpotuje v Italijo naša delegacija na pogajanja, na katerih bodo določene cene bombažnega prediva. Obe delegaciji se sestaneta v enem izmed severoprimorskih mest in pogajanja se bodo vršila na temelju že obstoječih trgovinskih pogodb med obema državama.

— **Nov grob.** Včeraj je umrla v Leonišu ga. Rosy Bleiweis-Trsteniška, roj. Souvan v 67. letu starosti. Pokojnica je bila vdova po znanem ljubljanskem zdravniku dr. Demetru Bleiweisu. Blago gospo, ki je imela vedno odprte roke za reveže, so vsi, ki so jo poznali visoko cenili. Zapušča sina edinca inž. Fedoris. Pogreb bo jutri od 15.30 izpred mrliške veže, Šlajmerjeva ulica 2, na pokopališče k Sv. Križu. Pokojnici blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno z jutrnjo meglo in mrzlo vreme. Včeraj je snežilo v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu, deževalo pa v Dubrovniku, na Rabu, v Kumboru in na Visu. Najvišja temperatura je znašal v Kumboru 12, v Dubrovniku 11, v Splitu 10, na Rabu 7, na Visu 4, v Beogradu in Sarajevu 1, v Ljubljani 0.0, v Zagrebu —2, v Mariboru —5.6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758.9, temperatura je znašala —7.4, na aerodromu —11, v Mariboru —16, v Zagrebu —5, v Sarajevu —2, v Beogradu —1, na Visu —2, v Splitu in na Rabu 4, v Dubrovniku 6, v Kumboru 7.

— **Nogo si je zlomil.** Delavec Jože Svete, zaposlen pri Švigljevi lesni industriji v Borovnici, je včeraj nakladal na voz težke hlode, pa mu je spodrsnilo, da je padel in si zlomil levo nogo.

— **Okraden v vlaku.** V vlaku, med vožnjo od Rajhenburga do Ljubljane, je bila Benediktu Kušarju ukradena rjava aktovka, v kateri je imel fotografski aparat na plošče s 4 kasetami, pok oman stativ, 10 gramofonskih plošč, žarnico, novo lečo ter nekaj drugih predmteov. Kušar je oškodovan za 1800 din.

— **Hitro so ga prijeli.** V Šabcu so varnostni organi aretirali nekega Budimirja Živanovića, ki se je pripeljal naravnost iz Ljubljane. Na Živanovića so bili varnostni organi opozorjeni po ljubljanski policiji. Pri njem so našli zlato verižico, 3 zlate križce, nov lovski nož, dve žepni uri, še nekaj drugih dragocenosti in par novih ženskih nogavic. Vse to je Živanović ukradel v Ljubljani ali nekje v okolici.

— **Roparski umor bolgarskega vrtnarja.** Včeraj zjutraj so našli ljudje na periferiji Tuzle mrtvega bolgarskega vrtnarja Marinko Hristova. Gre za roparski umor. Hristov je imel okrog 40.000 din in ves denar je izginil. Najbrž je bil umorjen doma in so morilci zanesli njegovo truplo za mesto ter ga vrgli v reko Jalo. Hristov je bil star okrog 30 let, v Bolgariji ima ženo in otroke.

— **Sin je ubil očeta.** V Mihajlovicih blizu Požege sta se sprla Mate Šolić in njegov sin Šimun. Oče je prišel pijan domov in žena ga je začela zmerjati. Prepir je slišal drugi sin Ivan. Pribitel je iz staje z vilami in udaril očeta tako močno po glavi, da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer pa je drugi dan umrl.

Iz Ljubljane

—lj **Izredno malo rib naprodaj.** V tej zimi še ni bilo tako malo rib naprodaj kakor danes. Zlasti je primanjkovalo morskih rib. Prispelo je le nekaj kilogramov sardelic, ki so bile po 26 din kg, med rečnimi ribami so pa prodajali samo postrvi, kakor navadno po 40 din. Na Jadranu je te dni zelo neugodno vreme za ribolov. Piha zopet precej močna burja. Po zadnjih poročilih sicer posebno hladno, vendar burja zelo ovira ribolov. Ujeve morskih rib je bil v tej zimi doslej izredno slab, še slabši kakor lani, ko je bil mnogo hujši mraz.

—lj **Upravi električne cestne železnice.** Potniki, ki nastopamo službo še pred šesto uro zjutraj, prosimo upravo električne cestne železnice, da bi tudi z Rakovnika vozil tramvaj zgodaj zjutraj, kakor vozi z Viča in iz Most. Mislimo, da bi uprava tej prošnji lahko ustregla in bi se ji to izplačalo, saj je nas precej potnikov, ki bi se vozili s tem zgodnjim tramvijem. Ustreženo bi bilo pa tudi tramvajskim uslužbencem, ki jih vidimo zjutraj pešačiti. — Prizadeti.

—lj **NA VSAKO MIZO LAŠKO PIVO!**

—lj **Za jutrišnjo prireditev na Taboru** je priskrbel krajevni odbor Jadranske straže novo dekoracijo. Velika srebrna sidra v srebrnem ovalnem okviru na morskomodri podlagi bodo prav gotovo doprinesla svoje k pomorskemu razpoloženju. Po odru bo plavala barčica in napeta bodo njena jadra in lepo vam bo ta večer.

—lj **Občni zbor pev. društva Krakovo-Trnovo.** Ta naša kulturna in nacionlna organizacija, ki jo po svojem delu in uspehih pozna vsa Ljubljana in Slovenija, je polagala na sobotnem občnem zboru v restavraciji Soklič v Trnovem svoj letni obračun. Po nagovoru g. predsednika A. Lokarja, v katerem je pozdravil tudi zastopnika Hubadove župe gg. Venturinija in Premelča sta podala tajnik g. Skuk in blagajnik g. Šavs prav lepi in izčrpni poročili. Pri volitvah je bil izvoljen skoro ves stari odbor z g. Lokarjem na čelu. Poročilo artističnega vodje g. Hanceta je moralo zaradi bolezni odpasti. Ob zaključku je g. Venturini pozdravil zborovalce v imenu Hubadove župe, častital lepemu uspehu, nakar se je razvil ob zvokih naših lepih pesmi prav prijeten družabni večer. Pevski zbor Krakovo-Trnovo stopa v 22. leto svojega delovanja. Prvi prihodnji koncert pevskega društva se bo vršil v novem Sokolskem domu v Trnovem. Brez dvoma se bo ta dan zbrala v Trnovem velika pevska družina.

—lj **Iz Sokola Ljubljana-Vič.** Uprava Sokola Vič sklicuje drevi ob 20. članski sestanek v Sokolskem domu v svrho razgovora o kandidatni listi za redni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 10. t. m. ob 20 v dvorani Sokolskega doma. Vabimo članstvo naj se članskega sestanka in občnega zbora udeleži v polnem številu. — Lutkovni odsek uprizori v nedeljo 9. t. m. ob 15 ljubko lutkovno igrico »Začarani gozd«, v režiji br. P. M. Krasna scenerija, nove lutke itd., bodo nudili vsem mladim posetnikom obilo zabave in razvedrila. Vabimo mladino naj v polnem številu poseti lutkovno igrico. — V nedeljo 9. t. m. ob 20 pa bodo naši vrli igralci uprizorili izvrstno komedijo »Pot v pekel« v režiji br. Marinčiča. Vsi bratsko vabljeni.

—lj **Nova premiera Sokola na Viču.** Po daljšem odmoru bomo videli na viškem sokolskem odru izvrstno komedijo v treh dejanjih »Pot v pekel«, v režiji brata Rudija Marinčiča. Gledališkiih iger smo si na našem odru želeli, zato smo z največjim veseljem sprejeli vest, da naši igralci in igralke večer za večerom pridno študirajo in se pripravljajo za svoj nedeljski nastop. Bratu režiserju se je posrečilo pridobiti stare preizkušene igralce, pa tudi mlajša generacija se bo po pripravah sodeč dobro uveljavila. Prepričani smo zato, da se bo občinstvo najlepše oddolžilo trudu igralske družine s tem, da bo v nedeljo 9. t. m. ob 20. napolnilo sokolsko dvorano do zadnjega kotička. Kdor se bo hotel nad dve uri od srca nasmejati, naj ne zamudi te prilike in naj pohiti v sokolski dom. Vstopnice bodo na razpolago že v nedeljo dopoldne od 10. do 12. v pisarni sokolskega doma. 92-n

—lj **Ljubljanski sportni klub** opozarja svoje člane na današnji občni zbor ob 20. uri v lovski sobi restavracije Slamič. 93-n

—lj **Vino od 15 din dalje** gostilna Lovšin. 91-n

—lj **O vzgoji in boleznih gladijol** bo predaval drevi ob 20. g. J. Kregar. Tudi to skioptično predavanje bo imel Vrtnarski odsek podružnice SVD Ljubljana I v dvorani restavracije »Pri Mraku«, Cesta 29. oktobra. Vstop prost.

—lj **Po razstavi Frana Klemenčiča,** ki je v vsakem pogledu uspela, kakor je sploh vsi šolski upravitelj g. Kmecl Edmund, dosedanji šol. upravitelj v št. Juriju pod Kumom. Tako bosta na radeški šoli po dolgem času vendar že izpopolnjeni dve praznimesti, ker v Radečah že nekaj mesecev manjka več učnih moči.

— **Najden balon.** Pred dnevi je našla Marija Voga na Cimernem precej velik balon z meteorološkimi aparati. Balon je bil izpuščen v Leipzigu najbrže v znanstvene svrhe. Najditeljica ga je oddala na orožniški stanici v Radečah. Baje je bil najden enak balon tudi pri št. Janžu.

Iz Celja

—c **Predstava za zimsko pomoč.** Mestno poglavarstvo v Celju razglaša, da uprizori Katoliško prosvetno društvo v Celju v nedeljo 9. t. m. ob 15.30 v dvorani Ljudske posojilnice igro »Vragova smola«. Čisti dobiček prireditve je namenjen nabiralni akciji za zimsko pomoč.

—c **V Mestnem zavetišču** v Medlogu je umrla 81-letna mestna reva Terezija Watzek.

—c **I. zlet slovenskih smučarjev v Celju** se prične drevi. Ob 19.30 bo zbor na Dečkovem trgu pred Narodnim domom. Od tod krene baklada po Gosposki ulici, Glavnem trgu, Kralja Petra in Cankarjevi cesti, trou kralja Aleksandra, ulici dr. Gregorja Žerjava in Prešernovi ulici do magistrata, kjer bo stik in svečana otvoritev zleta. Za vse tekmovalce je udeležba pri bakladi obvezna. Vsak tekmovalec mora nositi smučke. Klubi bodo uvrščeni v sprevod po abecednem redu. Za vse prijavljene klube so pripravljene posebne napisne table. V soboto 8. t. m. ob 9. dopoldne se prične tek na 18 km. Start bo pred Belajevo gostilno na Polulah, cilj pa od 10.15 dalje pred gostilno »Pri mostu« na Bregu. Ob 14. se prične pri Celjski koči tekmovanje v smuku za seniorje. V nedeljo 9. t. m. ob 9. se prične pri Celjsik koči tekmovanje v smuških likih za seniorje, ob 10. pa za mladino in dame. Ob 10. se prično pri Stegujevi restavraciji v Zagradu mladinski teki na 3, 5 in 8 km. Ob 14. se prično skakalne tekme v Liscah pri Celju. Vsi najboljši tekmovalci bodo prejeli lepa spominska in praktična darila. Vsi udeleženci zleta naj se v vsakem pogledu pokorijo odredbam funkcionarjev in rediteljev.

—c **Vse obveznike telesne vzgoje,** ki imajo smuči, poziva mestno poglavarstvo, da se udeležijo drevi baklade ob otvoritvi I. zleta slovenskih smučarjev v Celju. Obvezniki naj bodo drevi točno ob 19. v smuški opremi s smučkami pri Narodnem domu. Obveznikom 5. oddelka obvezne telesne vzgoje sporočamo, da tečaj zaradi baklade danes odpade.

—c **24.942 knjig** je izposodila lani javna mestna knjižnica v Celju. Med temi je bilo 17.835 slovenskih in hrvatskih ter 5486 nemških leposlovnih knjig in 1621 poučnih in znanstvenih del.

—c **Na ljudskem vseučilišču** bo predaval v ponedeljek 10. t. m. ob 20. v ciklu zdravstvenih predavanj zdravnik dr. Drago Mušič iz Celja o temi »Kaj vedo ljudje premalo o nalezljivih boleznih«. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

Iz Radeč

— **Osebne vesti.** Dne 6. februarja je nastopila službo v Radečah učiteljica gdč. Skok Amalija, ki je doslej službovala v Tuhinju na Gorenjskem. Slišali smo tudi, da pride na radeško šolo 15. t. m. tudi novi šolski upravitelj g. Kmecl Edmund, dosedanji šol. upravitelj v št. Juriju pod Kumom. Tako bosta na radeški šoli po dolgem času vendar že izpopolnjeni dve praznimesti, ker v Radečah že nekaj mesecev manjka več učnih moči.

— **Najden balon.** Pred dnevi je našla Marija Voga na Cimernem precej velik balon z meteorološkimi aparati. Balon je bil izpuščen v Leipzigu najbrže v znanstvene svrhe. Najditeljica ga je oddala na orožniški stanici v Radečah. Baje je bil najden enak balon tudi pri št. Janžu.

Za stanovske koristi slovenskih umetnikov

Poročilo Društva slovenskih likovnih umetnikov o delu v lanskem letu

Ljubljana, 7. februarja

Od II. um kongresa sem je prešlo delo za stanovske interese jugoslovenskih likovnih umetnikov v posamezne organizacije in to v ULU (Udruženje likovnih umetnika) v Beogradu v HAD (Hrvatsko avtorsko društvo odd za lik umetnost) in DSLU. Sestav teh treh močnih stanovskih organizacij ni še popolnoma enak, ker se do sedaj še ni posrečila ustanovitev jugoslovenskega um. sindikata po vzorcu sindikatov v drugih državah. Vendar pa ta društva skoraj v polni meri nadomestujejo tak sindikat in to še posebno radi svojega sodelovanja ki se opira na sklepe II um kongresa.

Odkar si je DSLU s pomočjo banove podpore moglo najeti svoj društveni lokal, se je njegovo delo moglo usmeriti na razna pereča vprašanja katerih rešitev bo v prid vsem slovenskim likovnim umetnikom, tudi onim ki zi kateregakoli vzroka še niso čutili potrebe da se pridružijo oni večini, ki je včlanjena v DSLU.

Kako mnogostransko je delo organizacije, ki hoče koristiti stanu likovnih umetnikov, je razvidno iz vlog, ki jih je DSLU v teku zadnjega leta naslovilo na razne oblasti, kakor bansko upravo, mestno občino ljubljansko in razna ministrstva. V teh vlogah so bile omenjene sledeče zadeve:

Pravilno razpisovanje umetnostnih konkurenc. (Odbor DSLU je izdelal zadevni pravilnik po vzorcu konkurenčnega pravilnika za arhitektonska dela), izdatnejši državni in banovinski budžet za nakup umetnin, brezplačno zdravljenje lik umetnikov v bolnicah in sanatorijih, razpis štipendij za likovne umetnike in za absolvente umetnostnih akademij, oprostitev pridobninskega davka in davka na poslovni promet, ukinitev carine za umetnine, ki se pošiljajo v inozemstvo, uvedba zaščitne carine za umetnine iz inozemstva, ki so namenjene za neposredno prodajo, zmanjšanje carine za slikarske in kiparske potrebščine, zmanjšanje transportnih stroškov pri pošiljatvi umetnin na železnicah, popust pri vozninah umetnikom na železnicah in parobrodih, predpis zidanja um. ateljejev v mestih, reorganizacija risarskega pouka na srednjih šolah, ustanovitev umetnostne akademije v Ljubljani, sodelovanje metniškega sveta DSLU pri oblasteh in pri Nar. galeriji.

Pri večini naštetih predmetov je DSLU delalo soglasno z gori menjenimi organizacijam: v Zagrebu in Beogradu ter obstoja opravičeno upanje, da se bodo oblasti na te dobro obrazložene vloge ozirale. DSLU je nadalje uspelo da si je nabralo že dokaj izdaten bolniški sklad, iz katerega so prejeli oboleli člani že marsikatero podporo. Darovalcem se je društvo po daljših presledkih javno zahvalilo v časopisih.

Z naštetimi predmeti delokrog DSLU še ni izčrpan in čaka ga še mnogo koristnega dela. Vendar že to, kar je društvo do sedaj podvzelo, opravičuje zaupanje, ki so ga pokazali doslej merodajni krogi, posebno pa včlanjeni likovni umetniki.

Društvo slovenskih likovnih umetnikov.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru ter SPD
7. februarja 1941

Rateče-Planica 870 m: —14, jasno, 100 cm snega, pršič
Planica-Slatna 950 m: —15, jasno, 130 cm snega, pršič, vzpenjača obratuje
Planica-Tamar 1108 m: —15, jasno, 130 cm snega, pršič
Peč- Petelinjek 1440 m: —14, jasno, 120 cm snega, pršič
Kranjska gora 810 m: —12, jasno, 100 cm snega, pršič
Podkoren 800 m: —11, jasno, 100 cm snega, pršič
Bled 501 m: —12, jasno, 70 cm snega, pršič
Radovljica 470 m: —12, jasno, 63 cm snega, pršič
Dovje-Mojstrana 650 m: —9, jasno, 100 cm snega, pršič
Pokljuka 1300 m: —13, jasno 150 cm snega, pršič
Bohinj-Sv. Janez 530 m: —10, jasno 80 cm snega, sren
Bohinj-Rudnica 800 m: —10, jasno, 80 cm snega, sren
Bohinj-Zlatorog 530 m: —10, jasno, 150 cm snega, sren
Dom na Komni 1520 m: —8, jasno, 270 cm snega, pršič
Valvazorjev dom 1180 m: —6, jasno, 100 cm snega, pršič
Dom na Kofcah 1500 m: —13, jasno, 150 cm snega, pršič
Tržič 520 m: —8, jasno, 50 cm snega, pršič
Dom na Krvavcu 1700 m: —8, delno jasno, 170 cm snega, pršič
Koča na Veliki planini 1558 m: —7, delno jasno, 190 cm snega, pršič
Škofja Loka 350 m: —9, megleno, 70 cm snega, pršič
Polževo 620 m: —10, 60 cm snega, pršič
Kurešček 833 m: —9, jasno, 50 cm snega, pršič

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par Davek posebej Najmanjši znesek 8.— din

POCENI KURIVO
suha drva, premog — pri tvrdki F. Vertačnik, Jenkova 7.

OGLAŠUJ v »Slov. Narodu«

La JAJCA
zajamčeno sveža v zabojih po 720 komadov din 900 franko podvoz razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 463

POZOR!
Popravljam gumasto obutev, v zalogi imam damske gumaste škornje. — Kupujem rabljene moške čevlje, da so le zadnji deli dobri. KLAVŽER, Vošnjakova ul. 4. 459

KLIŠEJE
ENO IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

PRODAM
Beseda 50 par Davek posebej Najmanjši znesek 8 din

NA VRHNIKI
pri kolodvoru prodam veliko enonadstropno hišo z manzardo. Elektrika, vodovod, v pritličju dobro idoča restavracija. Pojasnila v restavraciji »Kolodvor«, Vrhnika pri Ljubljani. 458

POZOR, TRGOVCI!
Moške sportne čepice v temni barvi po din 9.50, kemično nadomestno milo za pranje perila v hladni vodi kom. din 1.25 se dobi, dokler traja zaloga, pri tvrdki GROZDIĆ, Bjelovar. 461

SLUŽBE

NATAKARICO
simpatično, mlado, boljšo takoj sprejme kot samostojno moč buffet na deželi. Plača zelo dobra. Že vajene, s kavcijo imajo prednost, a ni pogoj. Takojšnja predstavitev pri: Buffet Fricelj, Sv. Lovrenc na Pohorju. 460

KUPIM

DIESEL
tri do pettonski, rabljen, v dobrem stanju, kupim. Ponudbe z navedbo prevožene kilometraže, stanja gum in najnižje cene na Willi Tschinkel, Kočevska Reka. 460

Makulaturni papir
proda
uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 6

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Ing. **FEDOR BLEIWEIS-TRSTENIŠKI** naznanja v imenu svoje rodbine in ostalega sorodstva, da mu je danes ob ½2. uri zjutraj umrla predraga mati, gospa

Rosy Bleiweis-Trsteniška
roj. Soúvan

v 67. letu starosti, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb bo v soboto 8. t. m. ob ¼4. uri popoldne izpred mrliške veže, Šlajmerjeva ulica 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Predragega pokojnico priporočamo v blag spomin.

Gospodinje, ali znate varčevati?

Ob koncu meseca se bo izkazalo, ali znate varčevati z moko in kruhom — Preizkušnja za gospodinje

Ljubljana, 7. februarja

Marsikatera gospodinja mora skoraj vsak dan polagati izpit. Če ga ne položi z uspehom, dobi vsa družina — nezadostno, namreč premalo na mizo. Zdaj pa morajo gospodinje reševati seveda še posebno hude naloge. Ne pomaga jim skoraj nihče, niti z nasveti ne. Prejšnje čase so morale varčevati le gospodinje revnejših družin, zdaj se pa bodo morale sčasom naučiti varčevanja tudi tiste meščanke, ki doslej niso merile moke na žlice. Res so se mnoge družine založile z moko za delj časa, vendar so tudi številni meščani prejeli nakaznice za kruh in moko upravičeno; manjše zaloge moke ima sicer skoraj sleherna meščanska družina, kar je javna skrivnost, vendar so morale številne gospodinje že začeti skrbno računati, kako naj razdele nakaznice na moko in kruh, da bi bilo vsega dovolj.

NADARJENOST ZA VARČEVANJE

Težko je reči, ali se varčnosti lahko priuči vsak. Tudi finančni genij, ki je v resnici mojster varčevanja, se rodi. Kdor ni nadarjen za varčevanje vsaj nekoliko, se ne bo naučil varčevati niti v teh časih. Varčevati pa bi morali vsi, tudi tisti, ki mislijo, da jim ni treba. Uvedba nakaznic za živila pomeni prisilno varčevanje. Kdor je znal varčevati že prej, mu zdaj ni treba več razmišljati, koliko kruha sme pojesti na mesec in koliko moke bo lahko kupil. Zadnji teden v mesecu bo še vedno ostalo nekaj odrezkov za moko ali kruh, da ne bo brezkrušnih dni. Varčevanja se res ne moreš naučiti na tečaju ali iz priročnikov. Vendar je to tako preprosto: samo preračunati moraš, koliko smeš porabiti danes, da boš lahko jedel še jutri in pojutrišnjem. Ko pa izračunaš, seveda tudi ne smeš porabiti več.

»BREZMOČNI« DNEVI?

Da bi varčevali z mesom ,so bili uvedeni tako zvani brezmesni dnevi. Lani so pa naši »bližnji« tudi poskrbeli, da smo imeli precej »brezoljnih« dni, ker so se tako dobro založili z oljem, da ga ni bilo treba kupovati še nam. Jeseni se še marsikomu ni niti sanjalo — najlepši dokaz, da optimizem živi še vedno — da bomo februarja otepali že koruzni kruh ter kupovali pšenično moko na nakaznice. Tako so bili uvedeni neke vrste brezmočni dnevi. Nekateri pa mislijo, da bi kazalo uvesti po zgledu brezmesnih dni dni še brezmočne, da bi varčevali z moko še bolj. Toda ne vedo nam povedati, kako bi bilo treba uresničiti zamisel. Ali bi peki tedaj ne smeli peči kruha in trgovci ne prodajati moke? To bi ne imelo nobenega pomena, saj ne moremo kupovati več moke in kruha, kakor dobimo na nakaznice in sleherna družina lahko po misli uvaja volji brezmočne dneve v svojem krogu.

DOVOLJ ALI PREMALO?

Se vedno ni prave jasnosti, ali je 4 kg pšenične moke dovolj na mesec za odraslega človeka. V nekaterih družinah s številnimi otroki so tudi tožili, da otroci pojedo še več kruha kakor odrasli ter da je torej po 2-3 kg moke na otroka mnogo premalo. Zopet drugi so se pritoževali da je 4 kg moke mnogo premalo, ker se nakaznica glasi na moko ali na kruh; moke bi bilo komaj dovolj le tedaj, če bi bila prodaja kruha prosta. Uvajalci nakaznic so pa zavračali pritožbe, češ, ti obroki so dovolj veliki, saj je prodaja koruzne moke prosta. Če bi določili večje obroke, bi povzročili le zmedo, ker bi toliko moke ne imeli ter bi je marsikdo ne dobil. Čim več moke bi razdelili prve mesece novega režima, tem manj bi je bilo v mesecih pred žetvijo. Zato je bolje varčevati že zdaj, ko je čas. Najbolje se bo izkazalo, ali so sedanji obroki dovolj veliki ob koncu meseca. Ljudje, ki ne znajo varčevati ob koncu meseca, ne bodo več zahajali v pekarije. Po prometu pri pekih zadnji teden v mesecu bomo lahko precej dobro presodili, kako znajo ljudje varčevati. Upoštevati je pa še treba, da ima ta mesec samo 28 dni; marec bo torej tri dni daljši — obroki bodo morali biti nekoliko manjši, ali pa bo nekaj dni »brezkrušnih«.

KOLIKO SMEM PORABITI NA DAN?

Nekateri so takoj preračunali, koliko smejo porabiti na dan, bodisi moke ali kruha, da ne bo nakaznica prezgodaj porabljena Zaradi tega in ker so se zadnji dan proste prodaje še naložili s kruhom, prve dni v mesecu ni bilo tako živahno v pekarijah kakor navadno. Mnogi se pa boje računanja. Ne vedo niti, da lahko kupijo na celo nakaznico na mesec okrog 13 kg kruha ali 4 kg moke. Če kupujejo sam kruh ter se odpovedo moki, ne dobe niti pol kg kruha na dan, ko je mesec 30 dni dolg, temveč le 43 dkg Toda kruh je naprodaj v kosih po četrt in pol kg. Če kupuješ pol kg kruha na dan, boš nakaznico porabil v 26 dneh in uvesti boš moral 4 brezkrušne dni. Bolje je pa menda kupovati 10 dni na mesec po pol kg kruha na dan in 10, odnosno 11 dni po četrt kg.

Bolj zapleteni so računi, če hočeš kupovati moko in kruh, pa morda celo testenine in zdrob. Če se odpoveš kruhu, je račun preprost: 4 kg moke na mesec, kilogram na teden in 13 dkg na dan. Morda se boš odločil za 2 kg in 6.6 kg kruha? Tedaj smeš pojesti na dan 21.5 dkg kruha (torej manj kakor četrt!), moke pa porabiti 65 gramov.

Najbolj preprost je račun, če kupuješ same žemlje ter se odpoveš »enotnemu« kruhu in moki. Namestu četrt kilograma kruha dobiš žemljo. Na celo nakaznico torej lahko kupiš 52 žemelj. Če si ob delavnikih privoščiš po eno žemljo, jih ti ostane za nedelje skupno 26, tako da jih lahko pospraviš v prazničnem razpoloženju po 6 na dan.

Nekatere gospodinje si niso belile glave s temi duhamornimi računi, zato pa bodo tem bolj računale v drugi polovici meseca in začele hočeš nočeš varčevati. Nakaznice so najboljši priročnik za pouk varčevanja.

... za sokolskim praporom

Občni zbor Sokola Ljubljana III

Uspešno delovanje sokolske trdnjave v bežigrajskem okraju

Ljubljana, 7. februarja

Marljivo sokolsko društvo Ljubljana III, ki že nad 10 let krepko orje sokolsko ledino v severnem delu našega mesta, je polagalo obračun svojega dela na XI. redni skupščini v sredo v svojem skromnem domu ob Tyrševi cesti, v navzočnosti lepega števila članstva. Skupščino je otvoril starosta **br. Stanko Deu,** ki je toplo pozdravil župnega načelnika br. Lojzeta Vrhovca, zastopnika tiska in navzočne brate in sestre. Zborovalci so najprej nazdravili svojemu vzvišenemu starešini Nj. Vel. kralju Petru II. z vzkliki »Zdravo«, potem pa s pieteto počastili spomin pokojnih bratov in sester. Brat starosta je zatem kratko omenil društveno delovanje, ki je bilo vkljub težkim razmeram, kakor je bilo razvidno iz poročil društvenih činiteljev dokaj ugodno in zadovoljivo.

O upravnem delu društva je poročal tajnik br. Ivan Demšar, ki je v kronološkem redu omenil vse važnejše društvene prireditve, predvsem proslavo 10-letnice z razvitjem naraščajskega prapora. Društvo se je udeležilo vseh narodnih in sokolskih manifestacij in pomagalo pri nastopih bratskih društev. Med letom se je ustanovil gledališki odsek, ki je pokazal prav lepe uspehe. Brat tajnik je še kratko omenil naloge društva, ki ga čakajo v tekočem letu, predvsem vsesokolski zlet v Beogradu in župni zlet v Ljubljani. O tehničnem delu je poročal načelnik br. Stane Jurjevčič. Telovadili so vsi oddelki redno in je telovadilo v 422 urah 7112 članstva. Telovadci so se udeležili meddruštvenih tekem v odbojki in si priborili 4 prva in 2 druga mesti. Na lahkoatletskih tekmah v Litiji pa si je priboril br. Milan Boltauzer štiri prva mesta, vrsta pa drugo. V okviru vaditeljskega zbora se je ustanovil strelski odsek, ki ga vodi br. dr. Bogdan Kurbus. Prosvetar prof. br. Ciril Arko je omenil prosvetno delo, ki je dokaj razgibano. Gledališki odsek je uprizoril 6 iger, mladina pa dve. V okviru proslave 10-letnice sta bili dve mladinsko-prosvetni akademiji, ki sta odlično uspeli. Društvo je svečano proslavilo vse državne in sokolske praznike, predvsem 1. december. O uspešnem denarnem poslovanju je poročal blagajnik br. Albin Entor, in je bilo njegovo poročilo z odobravanjem sprejeto. Izčrpno poročilo je bilo gospodarja br. Alfonza Radoševića, ki je poročal, da znaša vrednost premičnega in nepremičnega imetja 1,516.000 din. Zanimivo poročilo o finančno-gradbenem odseku je podal br. Ferdo Accetto. Odsek je uspešno izvedel sanacijsko akcijo, v načrtu za bodoče leto pa ima prireditev efektne loterije in pričetek gradnje prepotrebnega sokolskega doma. Za prireditveni odsek, ki je bil izredno marljiv in donesel društvu lep vir dohodkov je poročal br. Bogo Fegic, ki je tudi pohvalil požrtvovalno nabiralno akcijo sester za društvene prireditve. O socijalnem odseku je poročal br. Lojze Urbančič, ki pa ni bilo spričo težkih razmer — razveseljivo. Vsa poročila so bila soglasno odobrena, nakar je bila na predlog nadzornega odbora prav tako soglasno izglasovana razrešnica celotni društveni upravi.

Potem je bila izvoljena naslednja društvena uprava: starosta br. Stanko Deu, nam. staroste br. dr. Bogdan Kurbus, načelnik br. Milan Boltauzer, nam. načelnika br. Kremesec Milan in Šmajdek Vlado, načelnica s. Tatjana Accettova, nam. načelnice s. Boža Merljakova, tajnik br. Ivan Zor, nam. tajnika br. Ivan Demšar, prosvetar br. prof. Ivan Kolar, člani uprave: prof. Ciril Arko, Ferdo Accetto, Jože Gihlar, Albin Entor, Bogomir Fegic, Janko Gnezda, Jure Jugovič, kapetan I. kl. Radoslav Račić, Jaroslav Rybička, Jožica Steinerjeva, namestniki: Anita Accettova, Albin Šibenik, Vlado Iglič, Stane Jurjevčič, Jule Kačič, Franc Koruza, Jože Kumer, dr. Edvin Suher, Alfonz Radošević. Nadzorni odbor: Vlado Jazbec, Anton Čok, Ivan Goljar, Jože Koren, Tomo Kalin, Jule Kovačič in Leopold Mlinar. Častno razsodišče: Lojze Urbančič, Ernest Jeras, Hinko Šumer, Ivan Pavčnik, Ludvik Zajc, dr. Stanko Lapajne, Drago Mauser in Ivan Poznič.

Ko sta bila sprejeta še proračun za leto 1941 in predlog o višini članarine, je pozdravil skupščino župni načelnik br. Lojze Vrhovec, ki je omenil smernice za bodoče leto, ki čakajo jugoslovensko sokolstvo. Govor brata Vrhovca so navzočni sprejeli z velikim odobravanjem. Končno se je brat starosta Deu zahvalil za izkazano zaupanje in pozval vse navzoče brate in sestre na skupno delo za procvit in napredek Sokola III. S himno »Le naprej . . .«, ki so jo navdušeno zapeli vsi, je bila lepo uspela skupščina zaključena. Vrlemu Sokolu III tudi naše iskrene čestitke k doseženim uspehom z željo, naj bi se skoro dvignil v bežigrajskem okraju ponosni sokolski dom. —rv.

Občni zbor Sokola v Žužemberku

Žužemberk, 6. februarja

V nedeljo 2. t. m. je imelo sokolsko društvo v Žužemberku svojo glavno letno skupščino, katere se je udeležilo lepo število članstva, zlasti telovadcev, pogrešali pa smo vplivnejše žužemberčane, kar jim ni v čast. Skupščino je otvoril starosta br. Smrke s pozdravom na vse navzoče in župnega delegata, posebno pa je veljal pozdrav prvemu sokolskemu starosti, našemu kralju Nj. Vel. Petru II., kateremu so navzoči navdušeno zaklicali trikratni zdravo. Poročilo ne kaže preveč razveseljive slike za sokolsko društvo, ki je izgubilo primerne društvene lokale s prodajo posestva in se mora sedaj zadovoljiti z neprimernimi in mnogo premajhnimi prostori, ki jih je društvu naklonila trška hranilnica v svoji lastni hiši in ji izreka društvo za naklonjenost najlepšo zahvalo. Težak udarec je zadel društvo s premestitvijo dveh pridnih in delavnih članic.

Iz poročil društvenih fukcionarjev je razvidno, da je bilo društveno delovanje zaradi pomanjkanja prostora in primernih lokalov pomanjkljivo, kar se čuti na vsem poslovanju. Društvo je imelo 2.025 din dohodkov in 1714 din izdatkov. Skupna društvena imovina v gotovini znaša 15.785 din. Društvena knjižnica šteje 834 knjig za članstvo in 82 mladinskih knjig, ki se jih naraščaj in deca prav pridno poslužuje, manj se poslužujejo knjižnice člani in članice. Mladinsko knjižnico bi kazalo pomnožiti z novimi knjigami. — Društvo šteje 54 članstva in 36 dece in naraščaja, torej skupaj 90 sokolskih pripadnikov.

Pri volitvah nove društvene uprave so bili izvoljeni večinoma stari z malimi izpremembami z br. Smrketom Alojzijem na čelu.

Nato se je oglasil k besedi župni delegat, ki je izročil navzočim pozdrave župe Novo mesto ter bodril k vztrajnemu in nesebičnemu delu, s katerim se bodo premagale vse ovire in težkoče. Letošnje leto je zadnje leto kraljeve petletke in vsako društvo se mora temeljito pripraviti za vsesokolski zlet, ki bo ob kraljevi polnoletnosti v Beogradu. Med slučajnostmi se je sklenilo, da bodi vsota, ki jo ima društvo kot prvi fond za zgradbo bodočega sokolskega doma, ter da se osnuje poseben gradbeni odsek, ki mu bo naloga delati in skrbeti, da pride društvo čim preje do svoje lastne in sokolskemu delu odgovarjajoče strehe.

Župni jezdni odsek

Jezdni odsek ljubljanske sokolske župe dve leti ni mogel delovati, zdaj se je pa zopet lotil dela. Te dni je imel letni sestanek, ki mu je prisostvovalo od 48 članov 30, udeležil se ga je pa tudi župni podstarešina br. Janko Jazbec. Sestanek je vodil poverjenik br. Ivan Bizjak. Predlanskim je odstopila odsekova uprava in odsek je dobil provizorij, ki je trajal lani do 8. novembra. Javnih nastopov odsek ni imel zaradi pomanjkanja konj, pač so se pa vršile ob nedeljah jahalne vaje. Za čelnika je bil izvoljen g. Karel Mächtig, za vodnika Ciril Vajt, za tajnika Hinko Fajdiga, za blagajnika J. Keržan ml. za gospodarja Lado Stružni, za praporščaka Vladimir Janušič, za njegovega namestnika Jože Keržan st., za odbornike: Ivan Bizjak, Jernej Jelenič, Franc Kodela in Lado Starkel, v nadzorni odbor pa Vlado Franke in Rajko Turk.

Po volitvah je spregovoril podstarešina Jazbec, ki je obljubil odseku vso pomoč župne uprave. Soglasno je bil sprejet tudi novi pravilnik jezdnih odsekov in pa predlog, da se ustanovi gradbeni odsek za postavitev lastne jahalnice. Odsek je v ta namen votiral 1000 din, člani so pa zbrali med seboj 450 din. Poverjenik Bizjak se je toplo zahvalil dosedanjemu blagajniku Teodorju Drenigu za vestno in požrtvovalno delo. Končno je še stari sokolski borec Vlado Franke izrazil svoje zadovoljstvo, da je začel jezdni odsek zopet delovati in priporočal mu je naj pridobi čim več mladih članov.

★

Sokol Ljubljana-Šiška. Pozivamo članstvo da pride na društveni občni zbor ki bo danes ob 20 uri v našem Sokolskem domu. Ker praznuje naše društvo prihodnje leto 40letnico obstoja, je dolžnost članstva da pride na občni zbor kjer se bomo pogovorili o delu in pripravah na ta naš praznik — Dalje vabimo člane in prijatelje našega društva da v čimvečjem številu obiščejo našo maškarado, ki bo v soboto 8 t. m ob 20. uri, katere dobiček bomo porabili za popravilo naše telovadnice. Preskrbeli bomo da bodo vsi zadovoljni in iznenadeni. Tudi na stareješe goste smo mislili, ker bo vsak drugi ples valček. Mask bo mnogo in lepih, najlepša pa bo prejela nagrado. Uprava.

Gradnja mest na Bližnjem vzhodu

Kako je v tem pogledu v Perziji, Iraku in Siriji, Libanonu in Turčiji

Če naj nastane v Perziji mesto, urede najprej krasne okrogle travnike in cvetlične gredice, ki pridejo po načrtu na vsa večja križišča ulic. Od teh gredic se širijo na vse strani v obliki žarkov dvoredi platan in javorov. Čim zrasto, jim nalijo dovolj sence, ograde z obeh strani vrtičke, v katerih naj stoje enonadstropne zidane stanovanjske hiše Tako na atnejo krasna cvetlična mesta kakor so Teheran, Ispahan, Kermansah in Kum.

Drugače je v Iraku in Siriji. Tam začno najprej z ulico, ki dobi ime arabskega ali francoskega vladarja. Vozila in živila se tu gneto na tesnih prostorih: na otomanah, naslanjačih in klopeh sede kavarniški gostje, ob cesti bazari in stojnice so polne blaga. Zagonetka je pa kje stanujejo ljudje. Okras ulice so stebri s pestrimi plakati. Za največio pridobitev pa velja tramvaj, tudi če so vpreženi vanj konji. Vseeno je, dali se kdo vozi z njim ali ne. Arabci so navadno preveč varčni, da bi plačevali za vožnjo če lahko hodijo peš, premožni se pa itak vozijo z lastnimi avtomobili.

V Libanonu zgrade najprej cerkev. Okrog nje stoje skupine hiš brez dostopa, dosegljive samo po nekolikih stopnicah. Kanalska voda, tekoča po dolini, tvori prvo cesto, kajti ob nji nastane prva steza. Cesta? Bog varuj! V Libanonu se nihče ne vozi v mesto. Za zvezo z zunanjim svetom skrbi čajarna, stoječa ob cesti izven mesta. Čajarna skrbi za ves poštni in blagovni promet.

Zopet drugače je z gradnjo mest v Turčiji. Na željo Turkov ima Ankara povsem zapadnjaško lice. V obmorskih mestih pa prevladuje levantinski duh, in ta pravi: Hiša je najemnina, najemnina pa pomeni dobiček. Zemlja je draga, zrak pa zastoni. Zato grade Turki betonske ozke in visoke hiše. V Pera, Smirni in Mersini so nastali tako nekakšni miniaturni nebotičniki. Imen ulic in hišnih številk turška mesta ne poznajo. V deževnem vremenu mora človek sezuti blatne čevlje, če hoče priti v mesto. Tudi v Carigradu podirajo mnogo starih poslopij. Padajo tudi znamenita poslopja in stara drevesa ker se morajo umakniti novim ulicam in trgom.

Ples Jadranske straže

Ljubljana, 7. februarja

Jutri zvečer bodo vse prostore Sokolskega doma na Taboru zopet napolnili člani in prijatelji Jadranske straže. In zopet se bo pokazalo, kako globoko je ukoreninjena med nami zavest, da brez morja ni naše bodočnosti. Letošnja prireditev Jadranske straže je skrbno pripravljena in vzorno organizirana, tako da bo ustreženo na nji prav vsem.

Občinstvo opozarjamo, da se bo jutri zvečer tramvaj ustavljal na vogalu Jegličeve in Vrhovčeve ulice in sicer od 19. dalje, da bodo lahko izstopali odnosno vstopali posetniki prireditve najbliže Taboru. V veliki dvorani je na razpolago še nekaj miz, na kar zlasti opozarjamo prijatelje družbe, ki lahko te mize še rezervirajo; morajo se pa požuriti, ker je precej miz že rezerviranih. Letos se obeta zlasti velika udeležba narodnih noš, za katere je pripravljenih mnogo lepih daril, ki so razstavljena v izložbenih oknih tvrdke Batle na Aleksandrovi cesti.

Ogledala v kaznilnici

Ravnatelj kaznilnice v ameriškem mestu Holloway H. J. Morton slovi kot poznavalec žensk. Splošno pozornost je vzbudil s prošnjo, naslovljeno na pravosodno ministrstvo, naj bi dovolilo kaznenkam, naj bi imele v celicah tudi ogledala. V utemeljitvi prošnje pravi, da igra ogledalo v življenju ženske zelo važno vlogo. Dovoljujem si trditi, da je življenje ženske brez zrcala prava muka, — zaključuje dr. Morton svojo vlogo.

Ministrstvo je uvidelo, da ima mož prav in zato je ugodilo njegovi prošnji. Kaznenke v Holloway so dobile v celice ogledala in ameriški listi so navdušeno pisali o tem, tako da je postal dr. Morton kar čez noč popularen. Ravnatelj ženske kaznilnice si je tudi sicer prizadeval, da bi olajšal kaznenkam njihovo usodo. In ko ga je ministrstvo premestilo, so kaznenke jokale za njim.

Najmanjše novine na svetu

Najmanjše novine na svetu izhajajo na koralnem otočku Bimini, spadajočim v Bahamsko otočje. To je tednik Bimini v formatu 11 × 7 cm. List prinaša sportne, politične in dnevne vesti. Namenjen je v prvi vrsti tujcem, ki radi zahajajo na ta otoček, kjer so zelo zdravilni vrelci. O otoček Bimini je opeval že španski pesnik Luis Ponce de Leon (1527 do 1591). Po staroindijskih legendah je to čudežni otok, kjer najde človek večno mladost.

A. E. Fielding 36

Črna mačka prinaša srečo

Roman

In Farrant je začel. Prav tako kakor on so tudi njegovi starši in predniki živeli v Serexu in bili udeleženi v španski trgovini z vinom. Njegova rodbina je bila že dolga leta v prijateljskih stikih z Batchelorovo, ki se je prvotno pečala z uvozom španskega vina v Anglijo. On sam, je priznal Farrant, ni imel nobenega poklica, temveč je živel veselo življenje v raznih državah sveta. Povedal je odkrito, da se preživlja s tem, da stavlja na konjskih dirkah. In godilo se mu je čisto dobro. Pred dobrimi tremi meseci je prispel Batchelor v Španijo, da bi si ogledal rudnike v Rio Tinto. To priliko je porabil, da se je oglasil pri njih. Takrat sta se šele seznanila in Batchelor ga je povabil s seboj v Anglijo, kjer naj bi bil njegov gost v Broadbendsu, dokler bi se mu zahotelo. To povabilo mu je bilo dobrodošlo, ker je itak nameraval ogledati si konjerejo v severni Irski. Prispel je torej s sirom Henryjem v Broadbends, kjer mu je zelo ugajalo. Seveda, zdaj, ko je umrl Batchelor tako tragične smrti, ne bo mogel več dolgo ostati tu. Čim bo umor pojasnjen, odpotuje na Irsko.

— Ali imate kako pismo sira Henryja ali pisma, naslovljena na vašo rodbino? V mislih imam namreč pisma, nanašajoča se na povabilo sira Henryja v Broadbends. Ali pa vsaj pisma ki jih je pisala vaša rodbina iz Serexa. Ali žive vaši starši še vedno tam?

— Kar se tiče moje rodbine, težko. Moj oče je umrl pred letom dni. To je bila sreča zanj. Moj brat se bori zdaj na Francovi strani. Baje je razpisana na njegovo glavo visoka nagrada. Ne vem, kam bi mu pisal.

— Kaj vi niste mislili na to, da bi se udeležili vojne? — je vprašal Pointer in si z zanimanjem ogledal krepko, mišičasto Farrantovo telo. Preživljal se je sicer s stavami na konjskih dirkah, a prav tako bi lahko bil tudi dober vojak.

— Nikakor ne, — je odkimal Farrant z glavo. — To ni moja stvar. Naj vsak človek pojé sam kašo, ki si jo je skuhal. Razen tega se nameravam oženiti in poiskati si kotiček, kjer bo lahko v miru živel.

— Oženiti? — je ponovil Pointer veselo.

— Da, oženiti se z gospodično Hughesovo, — je odgovoril Farrant z enakim glasom. — Z gospodično Mary Hughesovo, ki je zdaj komornica tu v Broadbendsu. Poročiva se takoj, čim bo ta zadeva tu urejena. Da, tudi siromašno dekle doživi včasih srečo, — sem ji dejal. Seveda, moji ljudje se bodo jezili zelo jezili. Toda jaz sem se že odločil. Da, oženim se z Mary Hughesovo, iz nje napravim gospo Farrantovo in pljunem na to, kar poreko ljudje.

Ponosno je izbočil svoje mogočne prsi, ko je sporočil Pointerju to svojo junaško odločitev. Pointer mu je čestital in sicer povsem iskreno. V sodni dvorani je videl Mary Zdela se mu je odkrito, pametno dekle in videti je bilo, da iskreno obžaluje smrt svojega gospodarja. In bila je tudi izredno lepa.

— Da se vrneva k pismom, o katerih sem govoril. Ali nimate nobenega pri roki? — je vprašal Pointer.

— Nikoli ne spravljam pisem, če nimajo velikega trgovskega pomena. Še nikoli nisem spravil nobenega prijateljskega pisma. Obžalujem. Sovražim kupičenje nepotrebne navlake. To je kakor z debelostjo. Čim začnete, ne morete nikoli več nehati.

— Razumem. A kar se tiče sira Henryja samega, ali veste, kdo bi mogel biti njegov sovražnik? Kdo je recimo pisal tisto anonimno pismo?

Farrant je malo okleval z odgovorom, razmišljal je in Pointerju se je zdelo, da razmišlja, da-li naj sploh kaj odgovori ali ne.

— Slišal sem nekaj o nameravani zaroki sira Henryja z gospo Evansovo, — je nadaljeval višji inspektor. — Ali ste vedeli kaj o tem?

— Ničesar. Mislil sem, da hodi za njeno mlajšo sestro. Vedel sem, da pogosto zahaja v hišico bivšega zdravnika Gaskella, toda mislil sem . . . Farrant je obmolknil in zdelo se je, da razmišlja, ali naj nadaljuje. — Sicer pa, to je samo moje osebno naziranje, lahko sem se zmotil. Mislil sem namreč, da se namerava Noel poročiti s to vdovo. Nekoč sem ju videl skupaj, štirinajst dni bo tega. Sedela sta na robu gozda in gledala solnčni zahod, kakor par grlic. Nista me videla, niti slišala. Bila je gosta megla. Ognil sem se jima in krenil po drugi stezi tako, da je bilo med nami samo grmovje. Slišal sem pa gospo Evansovo, kako mu je dejala, da je že prepozno da ima on pred seboj svojo karijero, njo pa da veže obljuba in da nima denarnih sredstev, da bi mogla slediti glasu svojega srca. Potem sem pa nadaljeval svojo pot.

— Toda slišali ste dovolj, — je pripomnil Pointer zamišljeno.

Farrant se je zasmejal. Pokazal je vrsto zob, ki jih menda še nikoli ni bil pregledal zobozdravnik.

— Ali ste ju videli ali pa slišali še kdaj skupaj tako, da bi bilo to vzbudilo v vas prepričanje, da se imata rada?

— Žal ne, kajti sicer bi bilo to koristno pričevanje. Pozneje ju nisem nikoli več videl skupaj.

Pointer se je obrnil na svojega detektiva v kotu sobe.

— Peters, ali bi malo pokramljali s tem gospodom? — mu je dejal in vstopil vstran. Peters je jel govoriti s Farrantom v gladki španščini. Čeprav Pointer ni znal španščine, je vendar po glasu spoznal, da je Farrantova španščina mnogo bolj groba in ljudska, kakor govorica njegovega uradnika, ki je bil slučajno rojen v Madridu.

Končno se je Farrant poslovil in odšel. Peters je bil samo zato tu, da bi dognal, je-li španščina res Farrantov materin jezik, kakor je sam zatrjeval.

Urejuje Josip Zupančič // Za Narodno tiskarno Fran Jeran // Za upravo in inseratni del lista Oton Christof // Vsi v Ljubljani